

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO

***MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA FRAGMENTU MIASTA SZCZYRK, W REJONIE UL. ŚNIEŻNEJ***

SIERPIEŃ 2025 R.

Autor opracowania: inż. Wiktoria Mitręga

Sierpień, 2025 r.

Szczyrk

MITRĘGA WIKTORIA

+48 727 646 459

Spis treści

01. Wprowadzenie.....	3
01.1. Podstawa prawna, cel opracowania i zakres prognozy.....	3
01.2. Metody pracy	3
01.3. Opis projektu MPZP dla działek nr ewid. 3128/2 i 3128/3 w mieście Szczyrk, ul. Śnieżna	4
01.4. Zgodność z dokumentami planistycznymi wyższego szczebla	5
Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach.....	5
02. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie Miasta Szczyrk	5
02.1. Geologia.....	8
02.2. Osuwiska.....	9
02.3. Jakość powietrza	10
02.4. Infrastruktura komunikacyjna i klimat akustyczny.....	11
02.5. Wody podziemne, powierzchniowe i zagrożenie powodziowe	12
02.6. Zasoby przyrodnicze i ochrona gatunkowa	14
02.7. Korytarze ekologiczne	19
02.8. Istniejące problemy ochrony środowiska.....	25
03. Przewidywane oddziaływanie na środowisko	26
03.1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	26
03.2. Prognozowane oddziaływanie na środowisko w przypadku realizacji założeń MPZP wraz z działaniami minimalizującymi	26
Ludzie	34
Wody	34
Powietrze i klimat akustyczny	35
Ochrona przyrody, rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczna i gleby	36
Krajobraz i zabytki	42
03.3. Oddziaływanie transgraniczne	43
03.4. Podsumowanie i wnioski	43
04. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	45
05. Zestawienie tabel oraz rysunków	47
Spis tabel	47
Spis rysunków.....	47

01. Wprowadzenie

01.1. Podstawa prawna, cel opracowania i zakres prognozy

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu MPZP dla działek nr ewid. 3128/2 i 3128/3, przy ulicy Śnieżnej w mieście Szczyrk. Obowiązek opracowania prognozy dla MPZP wynika z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112).

Celem opracowania jest określenie skutków wprowadzenia w życie omawianego MPZP na analizowanych działkach. Przewidziane zostanie potencjalne oddziaływanie zmian na poszczególne komponenty środowiska, tj. m.in. ludzi, rośliny, zwierzęta, powietrze i wody. W prognozie zostaną przedstawione możliwe zagrożenia dla środowiska wynikające z oddziaływania ustaleń MPZP.

01.2. Metody pracy

W ramach przygotowania niniejszego opracowania przeprowadzono analizę walorów i zasobów przyrodniczych, stanu zagospodarowania przestrzennego, cech krajobrazowych, stanu środowiska oraz istniejących zagrożeń i uciążliwości wpływających na środowisko oraz zdrowie człowieka.

W prognozie zastosowano metodę porównawczą, polegającą na zestawieniu aktualnego funkcjonowania obszaru z jego przewidywanym stanem po realizacji ustaleń projektu planu miejscowego. Wdrożenie zapisów zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wpłynie w różnorodny sposób na środowisko. Charakter, intensywność i zasięg tych zmian będą zależne od rzeczywistego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia wdrożenia postanowień planu. Ocena skutków realizacji ustaleń planu została przeprowadzona z uwzględnieniem wpływu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym zdrowie ludzi) w granicach analizowanego obszaru oraz bezpośrednim sąsiedztwie. Ujęto także wzajemne zależności pomiędzy tymi elementami.

Zróżnicowanie wpływu na środowisko rozpatrywano w kontekście następujących kryteriów:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie,
- okresu trwania – krótkoterminowe, długoterminowe;
- częstotliwości występowania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, neutralne;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne.

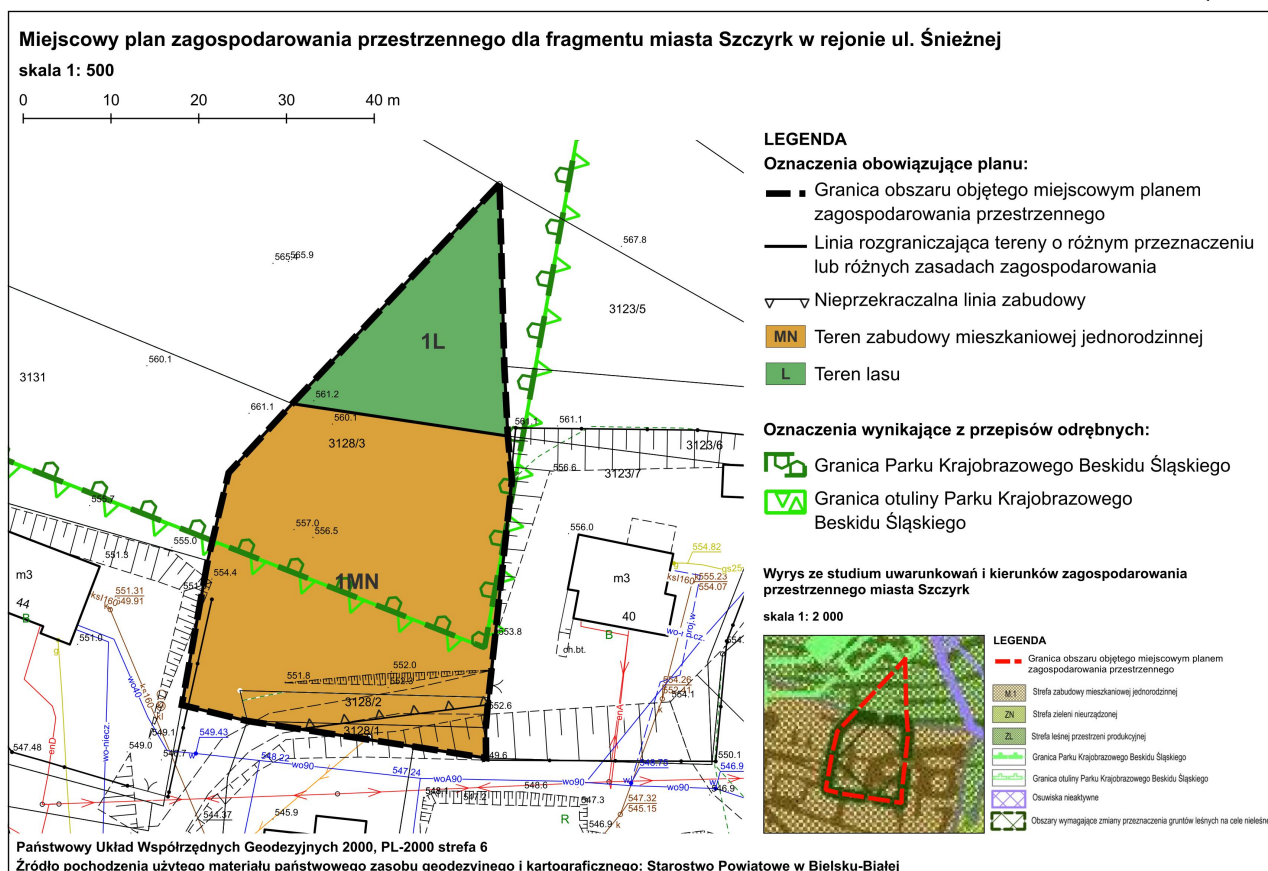
01.3. Opis projektu MPZP dla działek nr ewid. 3128/2 i 3128/3 w mieście Szczyrk, ul. Śnieżna

Analizowany MPZP powstaje na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), w związku z uchwałą Rady Miejskiej w Szczyrku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu miasta Szczyrk w rejonie ul. Śnieżnej.

Rada Miejska w Szczyrku stwierdza, że omawiany MPZP nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczyrk przyjętego Uchwałą nr XXV/179/2020 Rady Miejskiej w Szczyrku z dnia 30 grudnia 2020 roku z późniejszymi zmianami.

W wyodrębnionym terenie ustalono przeznaczenie terenu 1MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni oraz 1L – teren lasu. Powierzchnia objęta planem to 0,15 ha.

Załącznik nr 1

Rysunek 1. Część graficzna analizowanego MPZP.
Źródło: Pracownia Archimedes

01.4. Zgodność z dokumentami planistycznymi wyższego szczebla

Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.:

- Cel szczegółowy II Rozwój społeczne wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności:

- Cel 7 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,
- Cel 9 Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”:

- Cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni.

Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego 2021+

- Cel strategiczny 2. Wysoka jakość środowiska naturalnego,
- Cel strategiczny 3. Wpieranie budowy nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy.

02. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie Miasta Szczyrk

Gmina Szczyrk to jednostka miejska zlokalizowana w południowej części powiatu bielskiego, na terenie województwa śląskiego. Jej obszar obejmuje wyłącznie miasto Szczyrk, bez podziału na sołectwa czy przysiółki, i zajmuje powierzchnię 39,27 km².

Gmina graniczy:

- od północy z miastem Bielsko-Biała oraz gminą Wilkowice (powiat bielski),
- od wschodu z gminą Buczkowice (powiat bielski) i gminą Lipowa (powiat żywiecki),
- od południa z gminą Wiśła (powiat cieszyński),
- od zachodu z gminą Brenna (powiat cieszyński).

Położenie gminy na styku uprzemysłowionego Śląska i beskidzkich stoków nadaje jej wyjątkowy charakter krajobrazowy i funkcjonalny. Szczyrk należy do Euroregionu Beskidy oraz Aglomeracji Beskidzkiej z siedzibą w Bielsku-Białej, zrzeszającej 41 gmin subregionu w celu wspólnej realizacji projektów inwestycyjnych, m.in. . w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) na lata 2021–2027.

Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 942 (Bielsko-Biała – Szczyrk – Wiśła) oraz drogi powiatowe, m.in. . ulice Graniczna, Olimpijska, Uzdrowskowska i Górską. Transport publiczny zapewnia

Komunikacja Beskidzka S.A. oraz przewoźnicy prywatni. Gmina posiada dogodne połączenia z portami lotniczymi w Krakowie-Balicach (ok. 120 km) i Katowicach-Pyrzowicach (ok. 100 km).

Teren gminy charakteryzuje się silnie zróżnicowaną rzeźbą, typową dla północno-wschodniej części Beskidu Śląskiego. Obejmuje górny odcinek doliny Żylicy – od Skalitego i Magury po Przełęcz Salmopolską. Nachylenie zboczy często przekracza 10%, a lokalnie występują urwiska oraz głęboko wcięte doliny erozyjne.

Zgodnie z klasyfikacją bonitacyjną, dominują tu grunty orne klasy V i VI – słabe, mało żyzne i niskopienne. Wśród użytków zielonych przeważają grunty klasy IV i V, obejmujące trwałe użytki na glebach mineralnych, mułowo-torfowych oraz torfowych zdegradowanych. Największy udział mają gleby brunatne kwaśne, gliniaste i pyłowe, a na najwyższych wzniesieniach występują gleby szkieletowe, typowe dla początkowego stadium glebotwórczego.

W strukturze użytkowania dominują lasy i grunty leśne (70,4% powierzchni), następnie grunty rolne (21,3%), zabudowane i zurbanizowane (7,7%), grunty pod wodami (0,5%) oraz tereny różne (0,1%).

Szczyrk położony jest w dolinie Żylicy, na wysokości 500–600 m n.p.m. Zagospodarowanie doliny jest zróżnicowane – w obrębie miasta koryto rzeki wyłożone jest betonowymi płytami ażurowymi, natomiast poza jego granicami doliny potoków zbudowane są ze żwirów rzecznych, piasków różnoziarnistych i bloków piaskowca o miąższości od 6 do 10 m. Okresowe niedobory wody negatywnie wpływają na warunki bytowe fauny i flory potokowej.

Gmina Szczyrk posiada wyraźnie turystyczno-wypoczynkowy charakter. Znajdują się tu skocznie narciarskie, rozbudowana sieć szlaków pieszych, tras narciarstwa zjazdowego i biegowego, trasy rowerowe oraz doskonałe warunki do uprawiania narciarstwa skitowego. Szczyrk jest jednym z najpopularniejszych ośrodków sportów zimowych w regionie.

Według danych GUS na dzień 31 grudnia 2023 r., gminę zamieszkiwało 5 283 osób, w tym 48,4% mężczyzn i 51,6% kobiet. Gęstość zaludnienia wynosiła 146 osób/km². W latach 2002–2023 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 6,7%. Średni wiek mieszkańców to 42,4 lata, co jest wartością zbliżoną do średniego wieku w województwie śląskim i w skali kraju.

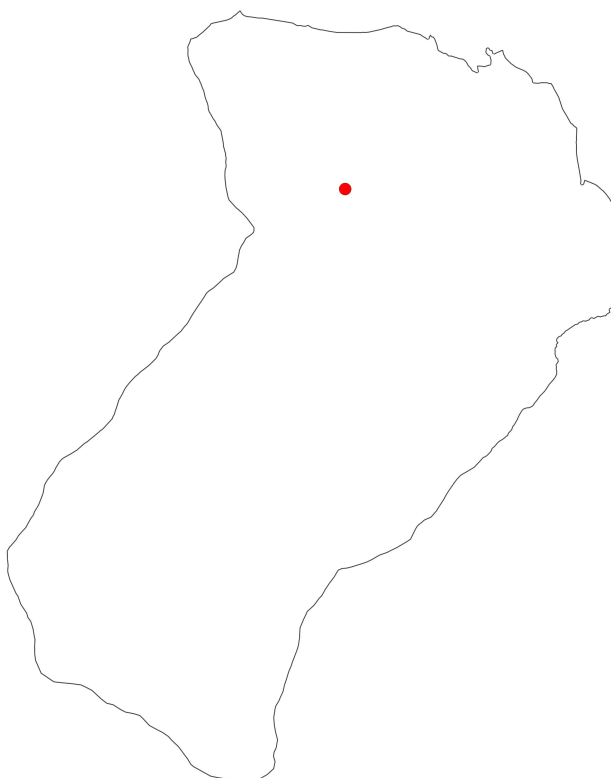
W 2023 roku odnotowano 29 urodzeń żywych i 50 zgonów, co przełożyło się na ujemny przyrost naturalny wynoszący -21 osób, czyli -3,95 na 1000 mieszkańców. Zarejestrowano również 134 zameldowania na pobyt stały i czasowy oraz 49 wymeldowań.

Struktura demograficzna przedstawia się następująco: 58,2% mieszkańców znajduje się w wieku produkcyjnym, 17,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,7% w wieku poprodukcyjnym¹.

¹ Program ochrony środowiska dla gminy Szczyrk na lata 2024-2027 z perspektywą do 2031 roku

*Rysunek 2. Położenie gminy miejskiej Szczyrk na tle powiatu bielskiego.
Źródło: wikipedia.pl*

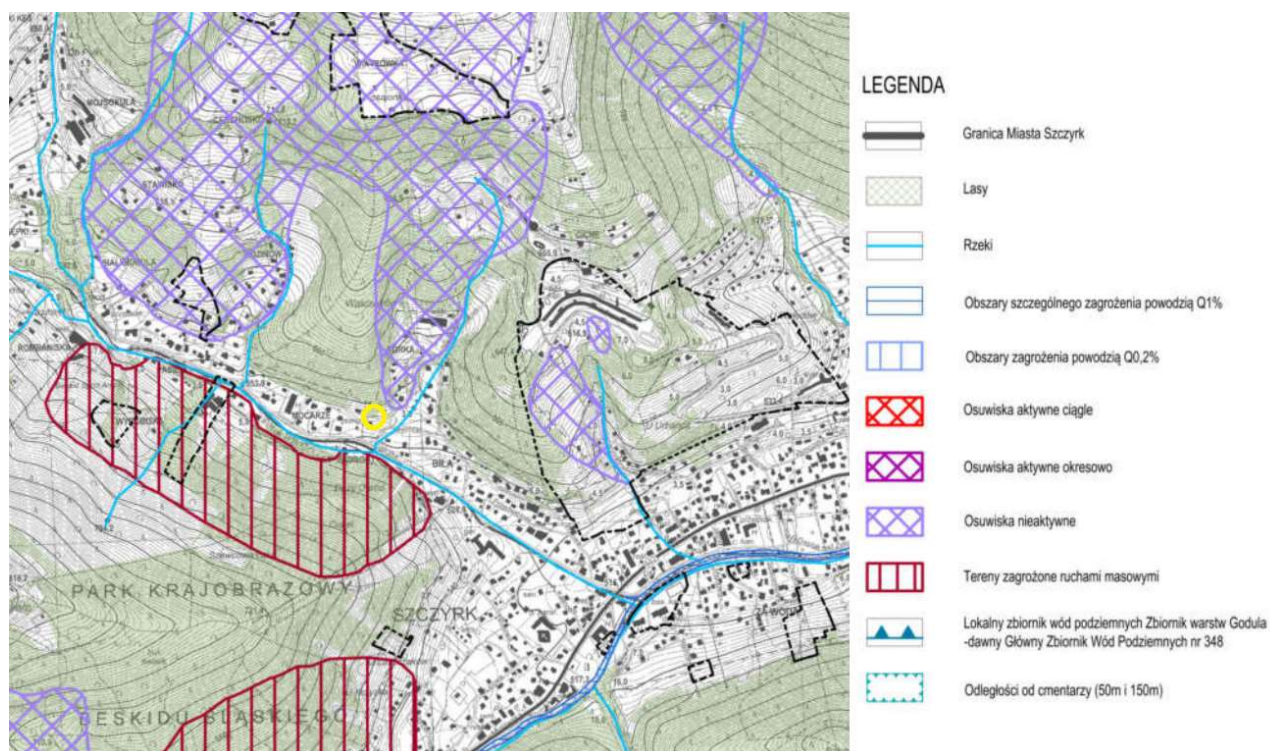
*Rysunek 3. Położenie analizowanego MPZP na tle gminy Szczyrk.
Źródło: opracowanie własne*

wychodniach warstw godulskich dolnych w okolicy Szczyrku. Poza tym istniały pojedyncze kamieniołomy w obrębie piaskowców środkowogodulskich i górnogodulskich (zlepięce malinowskie), a także istebniańskich

Na terenie gminy miejskiej Szczyrk nie występują żadne udokumentowane złoża kopalin ani obszary górnicze.

02.2. Osuwiska

Osuwisko jest formą ruchów grawitacyjnych, powodujących w efekcie osuwania szybkie przemieszczenie mas skalnych zgodnie z siłami grawitacji. Rodzaj ruchów masowych uzależniony jest od występujących utworów skalnych. Osuwisko uznaje się za nieaktywne, gdy w jego obrębie nie obserwowano i nie udokumentowano objawów aktywności w ciągu co najmniej ostatnich 50 lat³.

Rysunek 5. Obszar analizowanych zmian (żółty okrąg) w korelacji z obostrzeniami zabudowy wynikającymi m.in. z powodu ruchów masowych ziemi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium.

Na terenie objętym zmianą MPZP nie znajduje się żadne osuwisko.

³Kartografia geologiczna osuwisk; dr hab. Antoni Wójcik

02.3. Jakość powietrza

Dnia 7 kwietnia 2017 przyjęto Uchwałę Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624), tzw. „Uchwałę antysmogową”. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje również zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju⁴.

Prawo ochrony środowiska zawiera następujące grupy stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza w Polsce:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska w województwie śląskim strefy stanowią:

- aglomeracja górnośląska – kod strefy PL2401 - obejmuje 14 miast na prawach powiatu: Katowice, Sosnowiec, Jaworzno, Bytom, Zabrze, Ruda Śląska, Tychy, Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Mysłowice, Świętochłowice, Siemianowice Śląskie, Piekary Śląskie, Gliwice,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402 - obejmuje 3 miasta na prawach powiatu: Rybnik, Żory, Jastrzębie Zdrój,
- miasto Bielsko-Biała - kod strefy PL2403 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- miasto Częstochowa - kod strefy PL2404 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- strefa śląska – kod strefy PL2405
- pozostały obszar województwa, obejmuje 17 powiatów ziemskich: bielski, cieszyński, żywiecki, bieruńsko-lędziński, pszczyński, częstochowski, kłobucki, myszkowski, lubliniecki, gliwicki, mikołowski, raciborski, rybnicki, wodzisławski, tarnogórski, będziński, zawierciański

Ocenę jakości powietrza za rok 2024, pod kątem ochrony zdrowia ludzi, w województwie śląskim wykonano dla wszystkich 5 stref. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględniono natomiast tylko strefę śląską.

⁴Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2023

Gmina Szczyrk znajduje się w strefie śląskiej. Wyniki dla niej prezentowały się następująco⁵:

- SO₂ – Klasa A, zarówno w badaniach pod kątem ochrony roślin jak i ludzi,
- NO₂ – Klasa A,
- CO – Klasa A,
- Benzen – Klasa A,
- Ozon – Klasa A dla poziomu docelowego, Klasa D2 dla poziomu celu długoterminowego,
- PM₁₀ – Klasa C,
- PM_{2,5} – Klasa A,
- Ołów w PM₁₀ – Klasa A,
- Arsen w PM₁₀ – Klasa A,
- Kadm w PM₁₀ – Klasa A,
- Nikiel w PM₁₀ – Klasa A,
- Benzo(a)piren w PM₁₀ – Klasa C,
- NO_x – Klasa A, zgodnie z kryteriami ochrony roślin.

W porównaniu do 2023 roku, w 2024 roku w województwie śląskim nastąpiło pogorszenie jakości powietrza. Strefa aglomeracja górnośląska w przypadku ozonu (3 lata) uzyskała klasę C, podczas gdy w poprzedniej ocenie uzyskała klasę A, strefa aglomeracja górnośląska i strefa śląska w przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀ zostały zakwalifikowane do gorszej klasy - klasy C, strefy aglomeracja górnośląska i miasto Częstochowa, w przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} (II faza) zostały sklasyfikowane w klasie C1, podczas gdy w poprzedniej ocenie uzyskały klasę A1.

02.4. Infrastruktura komunikacyjna i klimat akustyczny⁶

Na terenie gminy Szczyrk funkcjonuje rozbudowany system dróg publicznych, obejmujący drogi wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz sieć dróg wewnętrznych. Łączna długość dróg publicznych wynosi obecnie 45,413 km, w tym:

- droga wojewódzka nr 942 – 12,1 km,
- drogi powiatowe – łącznie 4,613 km, wszystkie w dobrym stanie technicznym:
 - ul. Graniczna (4404S) – 0,695 km,
 - ul. Górską (4405S) – 1,865 km,
 - ul. Uzdrowska (4406S) – 1,346 km,
 - ul. Olimpijska (4407S) – 0,707 km,

⁵ Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim za rok 2024

⁶ Program ochrony środowiska dla gminy Szczyrk na lata 2024-2027 z perspektywą do 2031 roku

- drogi gminne – łącznie 28,7 km.

Zarządzanie drogami odbywa się zgodnie z kompetencjami poszczególnych jednostek:

- drogami wojewódzkimi administruje Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- drogami powiatowymi – Zarząd Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej,
- drogami gminnymi – Burmistrz Miasta Szczyrk.

Na drogach krajowych i wojewódzkich (z wyłączeniem miast na prawach powiatu) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza co 5 lat Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który służy ocenie aktualnego natężenia ruchu oraz prognozowaniu jego zmian w perspektywie 5, 10 i 15 lat. Ostatni pomiar na terenie gminy Szczyrk odbył się w latach 2020/2021, zgodnie z Zarządzeniem nr 12 Generalnego Dyrektora GDDKiA z dnia 28 marca 2019 r.

W ramach GPR wykonano pomiary na dwóch odcinkach drogi wojewódzkiej nr 942:

- Buczkowice (ul. Lipowska) – Szczyrk (ul. Olimpijska), odcinek o długości 5,923 km,
- Szczyrk (ul. Olimpijska) – Wiśla (ul. Czarne), odcinek o długości 16,774 km.

Analiza struktury ruchu wykazała, że dominującą kategorią pojazdów są samochody osobowe (89,67%), co potwierdza przewagę transportu prywatnego. Samochody ciężarowe i dostawcze stanowią łącznie 7,23%, natomiast najmniejszy udział mają autobusy (0,70%), ciągniki (0,11%) oraz motocykle (2,29%).

W zakresie transportu zbiorowego gmina Szczyrk realizuje swoje zadania poprzez członkostwo w Beskidzkim Związku Powiatowo-Gminnym z siedzibą w Bielsku-Białej. Publiczna komunikacja autobusowa funkcjonuje w sposób regularny, zapewniając mieszkańcom dostęp do placówek edukacyjnych, medycznych, kulturalnych, handlowych, instytucji publicznych oraz miejsc pracy na terenie powiatu bielskiego.

Ze względu na swój turystyczny charakter, na terenie gminy Szczyrk ruch samochodowy wzrasta drastycznie w dni wolne od pracy.

02.5. Wody podziemne, powierzchniowe i zagrożenie powodziowe⁷

Gmina Szczyrk znajduje się w zlewni rzeki Żylicy, będącej lewobrzeżnym dopływem Soły. Źródła Żylicy zlokalizowane są na wysokości 900–940 m n.p.m., na północnych stokach Malinowa i w rejonie Przełęczy Salmopolskiej, w obrębie Szczyrku Salmopola. Początkowo rzeka płynie na północ, a następnie kieruje się na północny wschód, przecinając całe miasto i oddzielając masyw Klimczoka (na północy) od masywu Skrzycznego (na południu). Dolina Żylicy jest głęboka i rozległa, a jej długość wynosi około 9,5 km. Rzeka Żylica została uregulowana — jej koryto wzmocniono przy użyciu płyt i bloków ażurowych. W zlewni funkcjonują również elementy infrastruktury hydrotechnicznej, takie

⁷ Program ochrony środowiska dla gminy Szczyrk na lata 2024-2027 z perspektywą do 2031 roku

jak zastawki, korekcje progowe oraz zapory przeciwrumowiskowe. Do Żylicy uchodzi wiele potoków górskich, z których największe to: Czarna, Biła, Godziszczanka, Wilczy, Malinów i Więżikówka. Koryta tych cieków zbudowane są głównie ze żwirów rzecznych oraz piasków o zróżnicowanej granulacji.

Na obszarze gminy, poza zbiornikiem wodnym przy ujęciu na Żylicy, nie występują naturalne zbiorniki wodne.

Od 2015 roku obowiązuje strefa ochronna ujęcia wody powierzchniowej zlokalizowanego na potoku Żylica w km 15+800. Ujęcie charakteryzuje się wydajnością $Q_{max} = 250 \text{ m}^3/\text{h}$ oraz $Q_{\text{śrd}} = 3\,000 \text{ m}^3/\text{d}$. Strefa obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej o powierzchni 2,285 ha, który jest ogrodzony i odpowiednio oznakowany. Została ustanowiona decyzją Starosty Bielskiego z dnia 13 marca 2015 r. (znak: ZR.6320.1.2014.BZ). Ujęcie posiada również ważne pozwolenie wodnoprawne na pobór wód, wydane decyzją Starosty Bielskiego z dnia 12 stycznia 2006 r., obowiązujące do 1 marca 2026 r.

Obszar gminy Szczyrk należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego. Wody podziemne występują tu głównie w utworach kredowych i czwartorzędowych, przyjmując formę wód szczelinowych, rzadziej szczelinowo-porowych. Głębokość ich zalegania na kulminacjach terenu waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów. W dolinie Wisły główny poziom użytkowy tworzą wody porowe czwartorzędu.

Szczyrk znajduje się w zasięgu lokalnego zbiornika wód podziemnych – Zbiornika warstw Godula (Beskid Śląski), dawniej oznaczanego jako Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 348. Jest to zbiornik fliszowy, zlokalizowany w utworach kredowych, o szczelinowo-porowym charakterze ośrodka wodonośnego. Dominują w nim wysokiej jakości wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowo-magnezowe.

Powierzchnia zbiornika wynosi około 370 km^2 , a jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne to około $8\,500 \text{ m}^3/\text{d}$. Średnia głębokość ujęć sięga 60 m. Zwierciadło wód podziemnych w osadach piaskowcowych występuje na głębokości od 5,5 m do 15 m, przy czym wydajność studni zazwyczaj nie przekracza $1 \text{ m}^3/\text{h}$.

Na terenie miasta funkcjonują dwa czynne ujęcia wód podziemnych:

- studnia OW „Gronie”,
- studnia głębinowa hotelu „Mercure Szczyrk Resort”.

Pozostałe punkty poboru stanowią studnie kopalne oraz otwory studzienne, wykorzystywane głównie do zaspokajania potrzeb socjalno-bytowych mieszkańców, w szczególności gospodarstw domowych.

Marszałek Województwa Śląskiego zaleca ograniczenie lokalizowania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w tym wody podziemne, na

terenach o wysokim stopniu zagrożenia na wnikanie zanieczyszczeń z powierzchni terenu do gruntów. W przypadku zamiaru wykonania ww. przedsięwzięć, należy sporządzić dokumentację hydrogeologiczną, w myśl art. 90 ust.1 pkt 2 lit. d lub f ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, zgodnie z §12 oraz 15 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2016 r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (Dz.U. z 2016 r. poz. 2033).

Na terenie gminy Szczyrk zagrożenie powodziami występuje wzdłuż potoku Żylica.

Zgodnie z danymi dostępnymi na Hydroportalu, cały teren gminy Szczyrk posiada umiarkowane łączne zagrożenie suszą. Na wynik ten składają się następujące rodzaje suszy:

- atmosferyczna: ekstremalne dla większości gminy, silne na wschodnim fragmencie,
- hydrogeologiczna: umiarkowane zagrożenie na terenie całej gminy,
- hydrologiczna: umiarkowane zagrożenie w północnej części gminy, na pozostałym terenie zagrożenie silne,
- rolnicza: słabe zagrożenie dla całej gminy⁸.

02.6. Zasoby przyrodnicze i ochrona gatunkowa

Cały teren gminy Szczyrk objęty jest zasięgiem Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, bądź jego otuliny. Przez omawiany teren objęty MPZP przebiega granica pomiędzy PK a otuliną.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 czerwca 1998 roku. Obejmuje obszar o powierzchni 38 620 ha, rozciągający się na terenie czterech jednostek administracyjnych: powiatu bielskiego, miasta Bielsko-Biała oraz powiatów żywieckiego i cieszyńskiego. W granicach Parku znajdują się gminy: Goleszów, Jaworze, Buczkowice, Węgierska Górka, Radziechowy-Wieprz, Bielsko-Biała, Szczyrk, Istebna, Wiśła, Wilkowice, Milówka, Jasienica, Brenna, Ustroń oraz Lipowa.

Celem utworzenia Parku było zapewnienie odpowiednich warunków dla ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym wspieraniu funkcji edukacyjnych, naukowych, turystycznych i rekreacyjnych. Na obszarze Parku oraz w jego otulinie obowiązują ogólne zasady i kierunki działań, obejmujące:

- ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,

⁸wody.isok.gov.pl

- zabezpieczenie środowiska i krajobrazu przed negatywnymi zjawiskami, takimi jak: zakłócenia stosunków wodnych, degradacja gleb i szaty roślinnej, zanieczyszczenia powietrza oraz naruszenia harmonii krajobrazowej,
- czynne działania ochronne, polegające na ograniczaniu lub eliminowaniu działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska, prowadzeniu odpowiedzialnej polityki przestrzennej oraz utrzymywaniu, odnawianiu i wzbogacaniu zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,
- prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej i łowieckiej w sposób zgodny z celami określonymi w §1 rozporządzenia.

Na terenie Szczyrku Park Krajobrazowy obejmuje w większości tereny leśne, rolnicze wraz z zabudową zagrodową oraz tereny tras narciarskich, stacji górnych na Górze Beskid, Klimczoku, Skrzyczne, Małym Skrzyczne oraz stacji na Jaworzynie, Hali Skrzyczneńskiej, Hali Pośredniej, Solisku, Pośrednim. Obejmuje także zabudowę mieszkaniową, usługową i rekreacyjną na Salmopolu, w Malinowie, Zwalisku, Bugaju, Czyrnej i Podmagurze. Pozostałe tereny wzdłuż drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych, od Biłej przez centrum miasta i osiedle Migdalskie aż po Solisko – należą do otuliny Parku Krajobrazowego. Dla terenów położonych na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego zakazuje się:

- lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, z wyjątkiem inwestycji realizujących cele publiczne,
- utrzymywania otwartych rowów i zbiorników ściekowych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych.

Na terenach zlokalizowanych na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny obowiązują zakazy, nakazy, dopuszczenia i ograniczenia wynikające z Rozporządzenia Wojewody Bielskiego nr 10/98 z dnia 16 czerwca 1998 roku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późniejszymi zmianami).⁹

W parku krajobrazowym oraz jego otulinie można tworzyć nowe tereny zabudowy, ponieważ parki krajobrazowe nie zakazują całkowicie działalności człowieka, lecz dążą do godzenia ochrony przyrody i krajobrazu z racjonalnym użytkowaniem terenu. Ich celem jest ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych przy jednoczesnym umożliwieniu zrównoważonego rozwoju

⁹ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Szczyrk*; 2023 r.

społeczno-gospodarczego. Oznacza to, że nowe inwestycje, w tym zabudowa mieszkaniowa, są dopuszczalne, o ile nie naruszają istotnych wartości chronionych i są zgodne z zapisami planów ochrony, studium uwarunkowań oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dzięki temu możliwe jest rozwijanie osadnictwa w sposób harmonijny, tak aby służył mieszkańcom i nie powodował degradacji krajobrazu ani cennych elementów środowiska.

Obszar gminy Szczyrk leży w niewielkim fragmencie w obszarze obszaru Natura 2000: Beskid Śląski. Położony jest on w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotlinie Żywieckiej. Trzon obszaru tworzą dwa pasma górskie: Stożka i Czantorii oraz Baraniej Góry, zbudowane głównie z piaskowca godulskiego. Występuje tu szereg malowniczych form skalnych, takich jak: progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe oraz różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne. Jest to obszar o dużym znaczeniu dla zachowania różnorodności biologicznej. Zidentyfikowano tu 15 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu 4 gatunki roślin i 16 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to ostoja fauny typowej dla Puszczy Karpackiej. Na obszarze odnaleziono też liczne stanowiska rzadkich i zagrożonych roślin oraz bezkręgowców. Jest tu jedno z kilku rejonów występowania w Polsce tojadu morawskiego i tocji karpackiej¹⁰.

Na terenie gminy miejskiej Szczyrk znajduje się 5 pomników przyrody, z czego 4 to jaskinie. Jedynie jeden twór jest drzewem, a konkretnie przedstawicielem gatunku jodła pospolita *Abies alba*.

Na działkach objętych analizowanym MPZP nie występują inne formy ochrony przyrody niż PK.

Stoki Beskidu Śląskiego otaczające dolinę rzeki Żylica porastają mozaiki łąk, lasów oraz zadrzewień. Poza zurbanizowanym dnem doliny dominują monokulturowe nasadzenia świerkowe z domieszką buka, zaś w wyższych partiach występuje kosodrzewina. Ogólna bioróżnorodność jest przeciętna do umiarkowanej, choć na skrajach polan i w przecinkach procentowy udział buka znacznie wzrasta. Podstawę drzewostanu stanowią sztuczne bory świerkowe oraz fragmenty kosodrzewiny. Spośród gatunków drzew spotkać można:

- jawor *Acer pseudoplatanus*
- buk zwyczajny *Fagus sylvatica*
- świerk pospolity *Picea abies*
- jodła pospolita *Abies alba*
- brzoza zwisła *Betula pendula*
- leszczyna pospolita *Corylus avellana*

¹⁰ Natura 2000 – standardowy formularz danych; PLH240005 Beskid Śląski

- kosodrzewina *Pinus mugo*

W podszyciu i warstwie runa dominują samosiejki ww. gatunków drzew, borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, *Rubus sp.* oraz liczne trawy z rodziny *Poaceae*. W dolnych strefach górskich łąki tworzą przede wszystkim:

- stokłosa bezostna *Bromus inermis*,
- kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*,
- wiechlina (*Poa sp.*),
- życica trwała *Lolium perenne*,
- rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius* (rzadziej).

Na wilgotniejszych fragmentach łąk i przy ciekach wodnych rosną reliktowe, chronione byliny. Ogólna różnorodność fauny na stokach Beskidu Śląskiego jest stosunkowo niska – odnotowano przede wszystkim nieliczne gatunki ssaków, płazów i ptaków typowe dla ekosystemów o niewielkim stopniu naturalności:

- Ssaki: sarna, lis, zając; sporadycznie ślady jelenia i dzika; brak wilka, rysia i niedźwiedzia,
- Płazy i gady: salamandra plamista, padalec, zaskroniec, żmija – występują nielicznie,
- Ryby: pstrąg i lipień w potokach Żylicy, jednak ich populacje maleją wskutek okresowych susz,
- Ptaki: dominują gatunki osiadłe i nietypowe dla głębokich lasów (myszołów, krogulec, kobuz, dzięcioł duży, rudyk, kos, śpiewak, bogatka). Gatunki związane z naturalnymi drzewostanami (głuszec, dzięcioł zielonosiwy czy trzmiełojad) notowane są sporadycznie lub z dużym prawdopodobieństwem, ale brak dla nich stałych siedliskowych populacji.

Występują także nielicznie:

- salamandra plamista,
- padalec,
- zaskroniec,
- żmija.

W potokach Żylicy i dopływów żyją pstrągi i lipienie, jednak ich liczebność maleje wskutek okresowych susz.

W lasach i na ich skrajach gniazdują głównie:

- myszołów,
- krogulec *Accipiter nisus*,
- kobuz *Falco subbuteo*,
- dzięcioł duży *Dendrocopos major*,

- pokląskwa *Saxicola rubetra*,
- rudzik *Erithacus rubecula*,
- kos *Turdus merula*,
- śpiewak *Turdus philomelos*,
- bogatka *Parus major*,
- pokrewne gatunki śpiewające.

W mezoregionach Beskid Śląski i Pogórze Śląskie odnotowano 18 ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, m.in. głuszca i bociana czarnego. Kryteria europejskie spełnia także obecność dzięciołów zielonosiwego i trójpalczastego¹¹.

Ochrona ścisła

- dziewięsiś bezłodygowy *Carlina acaulis* (polany Skrzycznego i Malinowa),
- kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii* (młaki, wilgotne łąki),
- mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus* (Dolina na Skrzycznym, Hala Pośrednia, stoki Magury),
- tojad mocny *Aconitum firmum* (źródłiska potoków, stoki Malinowa i Malinowska Skała),
- ciemiężca zielona *Veratrum lobelianum* (polana Szczyrk-Solisko),
- roszcizna okrągłolistna *Drosera rotundifolia* (stok Skality),
- sosna kosówka *Pinus mugo*,
- widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*,
- widłak wroniec *Huperzia selago*,
- podrzeń żebrowiec *Blechnum spicant*.

Ochrona częściowa

- naparstnica purpurowa *Digitalis purpurea*,
- marzanka wonna *Galium odoratum*,
- goryczka trojeściowa *Gentiana asclepiadea*,
- kopytnik pospolity *Asarum europaeum*.

Nieleśne zbiorowiska o dużej wartości

- górska łąka kośna (*Gladiolo-Agrostietum*) – polany w reglu dolnym,
- ziołorośle z omiegim górskim *Doronicum austriacum* – polana Doliny Skrzycznego,
- ziołorośle z tojadem mocnym *Aconitum firmi* – górne odcinki Żylicy,

¹¹ Opracowanie ekofizjograficzne dla Miasta Szczyrk, 2017 r.

- ziołorośle z lepiężnikiem białym *Petasitetum albi* – skarpy potoków,
- łąka świeża *Arrhenatheretum elatioris* – użytkowane łąki w niższych rejonach.

Przeprowadzone inwentaryzacje przyrodnicze (głównie pod inwestycje narciarskie) zidentyfikowały kluczowe gatunki i siedliska, lecz brak spójnej waloryzacji przyrodniczej gminy podkreśla potrzebę dalszych badań i kompleksowego planowania, łączącego rozwój turystyki z ochroną unikatowych zasobów przyrodniczych.

02.7. Korytarze ekologiczne¹²

Korytarz ekologiczny (migracyjny) to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”. W ekologii krajobrazu ujmuje się go najczęściej jako relatywnie wąski pas terenu, który różni się od otaczającego go tła i stanowi łączność pomiędzy podobnymi ekosystemami. Teoria funkcjonowania korytarzy ekologicznych rozwinięta została w oparciu o teorię biogeografii wysp oraz uogólniającą ją teorię metapopulacji.

Korytarze ekologiczne mogą być ciągłe lub przerywane oraz mieć kształt liniowy, pasowy, sieciowy lub tzw. przystanków *stepping stone habitats*. Te ostatnie zwane łańcuchami siedlisk pomostowych pełnią równie użyteczną rolę dla migracji organizmów, jak korytarze o charakterze ciągłym. W odróżnieniu od pierwotnej formy korytarzy ekologicznych wymagającej ciągłości pasa, przez który następuje migracja, koncepcja łańcucha siedlisk pomostowych zakłada istnienie odrębnych niewielkich płatów siedlisk wykorzystywanych przejściowo przez migrujące organizmy. To które płyty należą do łańcucha dla poszczególnych gatunków zależy od dystansu pomiędzy płatami i od jakości dzielącego je krajobrazu (bariery, odporność krajobrazu, obecność korytarzy ekologicznych).

¹² Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Rysunek 6. Przebieg korytarzy ichtiologicznych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (czerwony okrąg).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Opracowania ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Korytarze ekologiczne dla ichtiofauny zostały wyznaczone w województwie śląskim w oparciu o historyczne szlaki migracji ryb wędrownych dwuśrodowiskowych – diadromicznych oraz wędrownych ryb jednośrodowiskowych – potamodromicznych, przy założeniu że wyznaczony korytarz w przyszłości powinien zapewnić możliwość przemieszczania się wszystkim rodzimym organizmom, zarówno tym aktualnie występującym, jak i tym przewidzianym do restytucji.

Ze względu na rangę korytarzy ekologicznych dla ichtiofauny wyróżniono korytarze ichtiologiczne o znaczeniu ponadregionalnym (międzynarodowym), wykraczające poza granice województwa lub wykorzystywane przez gatunki zagrożone w skali globalnej (europejskiej) oraz o znaczeniu regionalnym mieszczące się w granicach województwa śląskiego, wykorzystywane przez gatunki zagrożone w skali regionalnej.

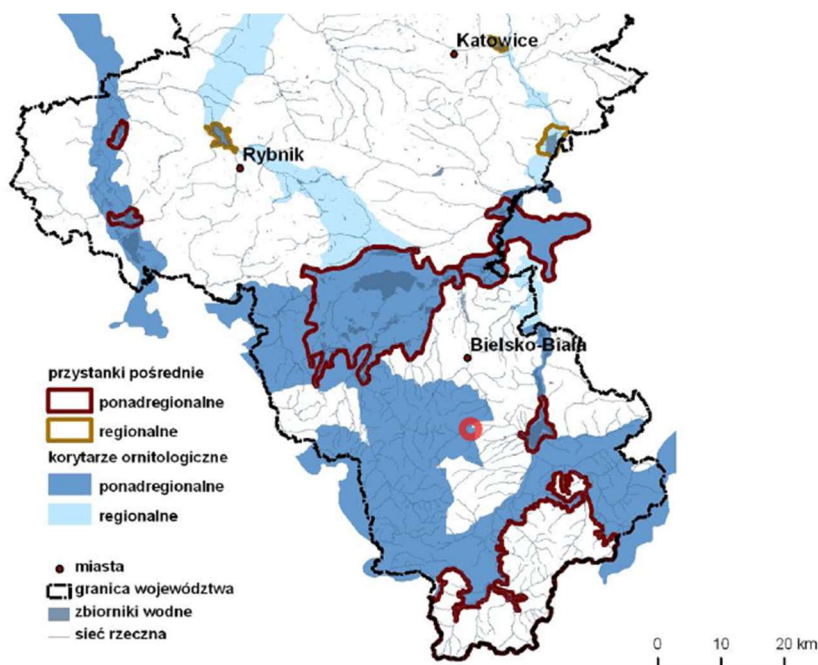
Gmina Szczyrk nie znajduje się na korytarzu ichtiologicznym zgodnie z danymi *Opracowania ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego*.

Płazy i gady jako małe zwierzęta naziemne mają stosunkowo ograniczone możliwości przemieszczania się na duże odległości. Z tych dwóch gromad tylko płazy wykształciły swego rodzaju system migracji związany z koniecznością rozmnażania się w środowisku wodnym. Wędrówki płazów mają charakter sezonowy i lokalny: ich migracja koncentruje się w promieniu kilku kilometrów od zbiorników wodnych będących miejscem rozrodu. Gady są zdecydowanie bardziej stacjonarne i w sytuacji gdy ich siedlisko nie ulega drastycznym zmianom nie mają one potrzeby przemieszczania się na większe odległości.

W związku z tym potencjalne korytarze ekologiczne dla herpetofauny, w szczególności dla płazów, zlokalizowane są wszędzie tam gdzie te zwierzęta występują, a więc w zasadzie na obszarze całego województwa, w tym miast Metropolii Górnośląskiej. Trudno jest więc wskazać konkretne miejsca spełniające funkcję korytarzy szczególnie istotnych z punktu widzenia tej grupy zwierząt.

Wyznaczone korytarze ornitologiczne obejmują szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie. Korytarze ornitologiczne wyznaczono na podstawie obecności i liczebności gatunków wskaźnikowych, wybranych na podstawie ich statusu zagrożenia w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Przystanki pośrednie (ostoje) to ważne miejsca odpoczynku i żerowania ptaków, zwłaszcza w okresie przelotów. Część przystanków nie miała do tej pory oficjalnego statusu ostoi ptaków, natomiast trzy z nich były już wcześniej uznane jako ostoje o randze międzynarodowej IBA (Important Bird Area).

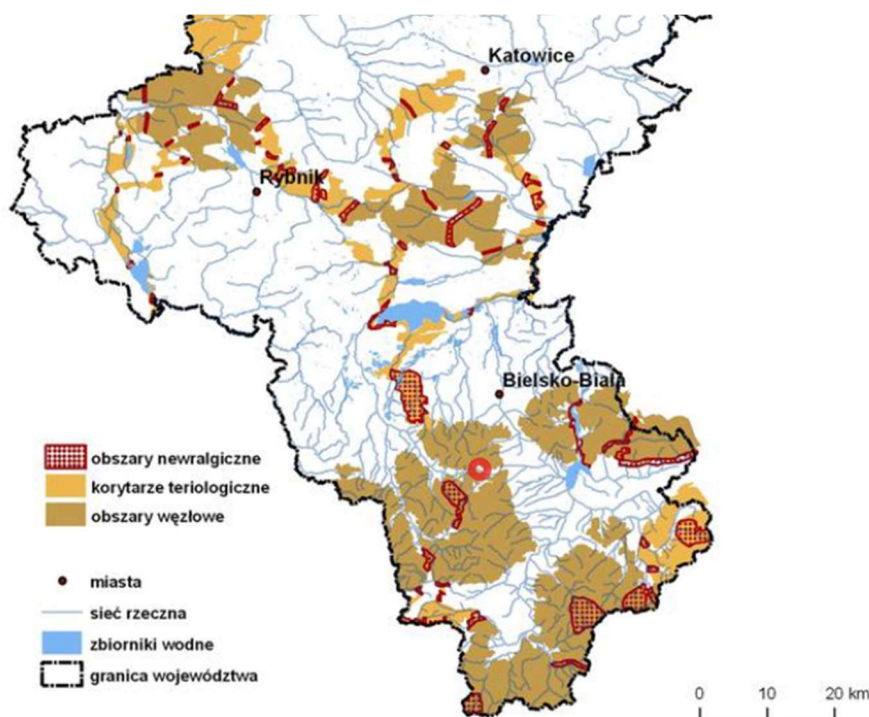
W województwie śląskim najważniejsze znaczenie dla ptaków migrujących mają duże zbiorniki zaporowe (jako miejsca żerowania, odpoczynku, pierzenia się, gromadzenia się przed odlotem) oraz niezamierzające zimą odcinki dużych rzek lub mniejszych cieków wodnych (często wskutek zrzutu zanieczyszczonych wód dołowych lub przemysłowych i komunalnych). Mają one również znaczenie dla ptaków zimujących, wśród których najliczniejsze są gatunki wodno-błotne: krzyżówka, łabędź niemy, łyska, mewa siwa i mewa białogłowa (są to gatunki niezagrożone, średnio liczne lub liczne). W okresie jesieni, kiedy rzeki wylewają rzadko, na zbiornikach zaporowych odnotowano kumulowanie się wielkich ilości ptaków przelotnych – zwłaszcza z zagrożonej grupy ptaków siewkowych. Gmina Szczyrk objęta jest częściowo korytarzem ornitologicznym ponadregionalnym.

Rysunek 7. Przebieg korytarzy ornitologicznych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (czerwony okrąg).
 Źródło: opracowanie własne na podstawie Opracowania ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

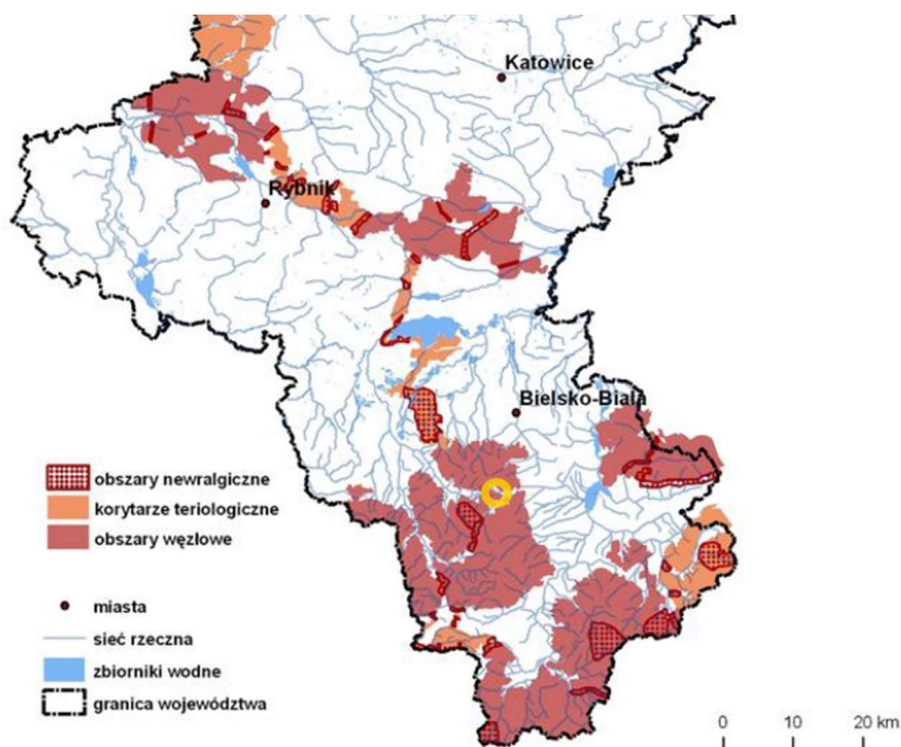
W skład korytarzy ekologicznych wyznaczonych dla dużych ssaków wchodzi siedliska występowania subpopulacji gatunków dużych ssaków leśnych oraz obszary, które potencjalnie mogą stanowić siedliska tych zwierząt (były np. zasiedlone przez te gatunki w przeszłości lub posiadają sprzyjające uwarunkowania przyrodnicze), a także łączące je struktury liniowe (korytarze migracyjne) umożliwiające przemieszczanie się osobników należących do populacji tych zwierząt pomiędzy siedliskami. Wytypowano więc obszary węzłowe, czyli takie rozległe obszary leśne, które stwarzają dogodne warunki bytowania dla subpopulacji danej grupy gatunków. Głównym kryterium wyboru obszarów węzłowych była wielkość kompleksu leśnego, spełniająca wymagania przestrzenne wilka, rysia i jelenia. W przypadku lasów położonych na granicy województwa, brano pod uwagę całość kompleksu leśnego, wraz z jego częścią znajdującą się poza granicami województwa. Obszary węzłowe połączono strukturami liniowymi – korytarzami migracyjnymi, umożliwiającymi swobodne przemieszczanie się osobników należących do gatunków wskaźnikowych.

Gmina Szczyrk leży w zasięgu korytarzy dla ssaków, które migrują głównie gęsto porośniętymi wzgórzami.

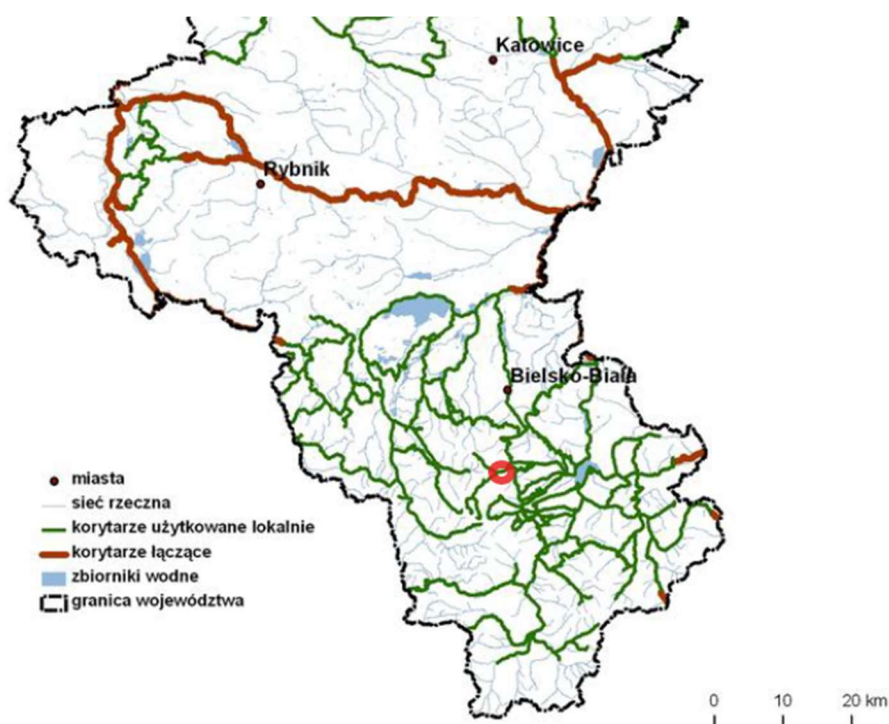

Rysunek 8. Przebieg korytarzy dla ssaków kopytnych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (czerwony okrąg).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Opracowania ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Rysunek 9. Przebieg korytarzy dla ssaków drapieżnych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (żółty okrąg).
Źródło: opracowanie własne na podstawie Opracowania ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

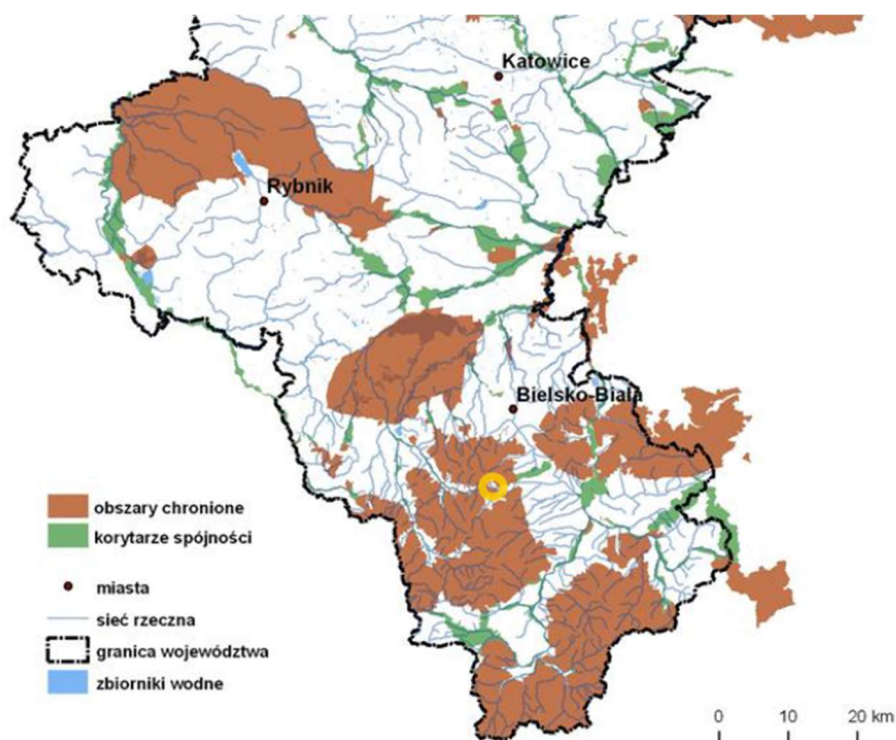

Rysunek 10. Przebieg korytarzy chiropterologicznych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (czerwony okrąg).
Źródło: opracowanie własne na podstawie Opracowania ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Mimo zdolności lotu nietoperze są dużo bardziej niż ptaki wrażliwe na antropogeniczną fragmentację siedlisk i ograniczenie łączności między poszczególnymi ich płacami. Zdecydowanie negatywnie reagują na izolację wysp leśnych w krajobrazie rolniczym gatunki latające wolno i na niewielkiej wysokości, (np. nocek Brandta) najsilniej uzależnione od dostępności liniowych elementów krajobrazu jako tras przelotu i unikające wylatywania na otwartą przestrzeń. Chociaż niektóre gatunki nietoperzy mogą swobodnie przelatywać nad krótkimi fragmentami niezadrzewionymi to jednak spadek zagęszczenia liniowych elementów krajobrazu oraz powstawanie nieciągłości w ich sieci wpływa negatywnie na aktywność i liczebność np. karlika malutkiego oraz mrocza późnego, co sugeruje, że krajobrazy ubogie w takie elementy stają się nieatrakcyjne dla tych nietoperzy. Bogactwo gatunkowe nietoperzy jest znacznie niższe w bardzo małych płatach lasów śródpolnych, w porównaniu z większymi kompleksami.

Najlepszymi liniowymi elementami krajobrazu wykorzystywanymi przez nietoperze jako korytarze są rzeki, zwłaszcza te o zadrzewionych brzegach oraz drogi. Ten ostatni element niesie jednak za sobą duże zagrożenie dla nietoperzy, które regularnie giną w wyniku kolizji z pojazdami.

Przez teren gminy Szczyrk przebiega korytarz chiropterologiczny.

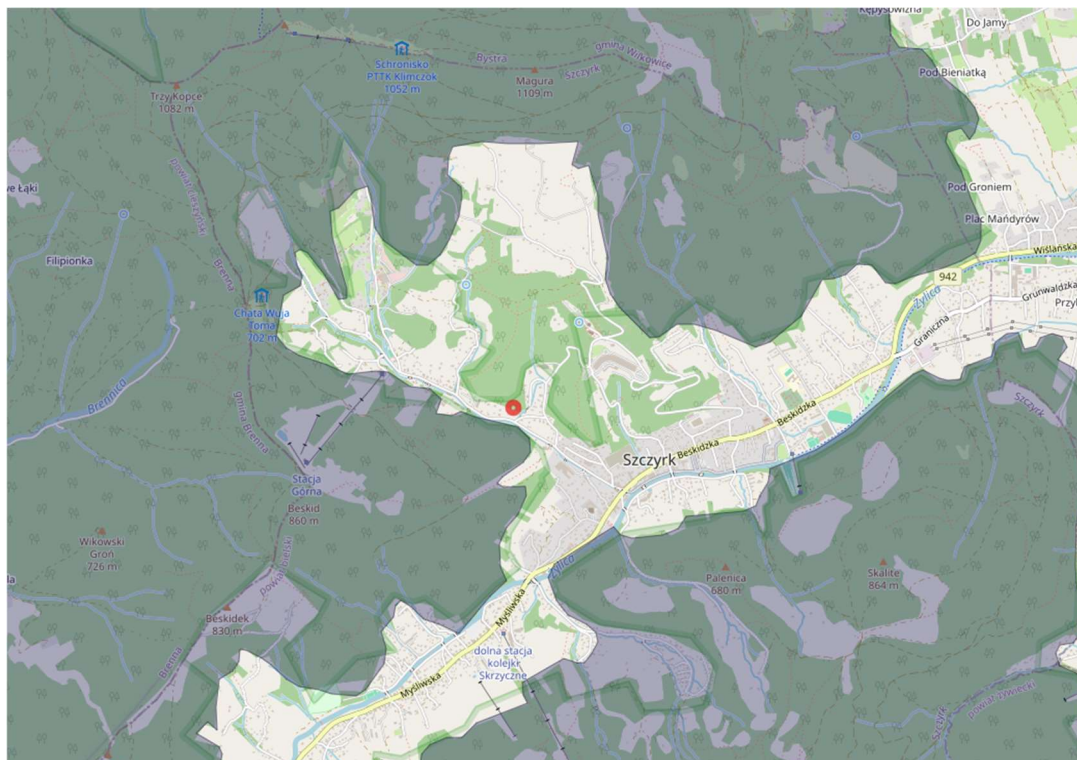

Rysunek 11. Przebieg korytarzy spójności z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (żółty okrąg).
Źródło: opracowanie własne na podstawie Opracowania ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Dla zapewnienia wzajemnej łączności obszarów chronionych w województwie śląskim dokonano analizy przestrzennej, której celem było wyznaczenie korytarzy spójności obszarów chronionych

zgodnie z koncepcją Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. W analizie uwzględniono tylko wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody, utworzone na podstawie ustawy o ochronie przyrody: otulinę parku narodowego, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, rezerваты przyrody oraz obszary Natura 2000.

Analizowane działki nie leżą na terenie korytarza Beskid Śląski GKPd-14 tj. korytarza południowego.

Rysunek 12. Lokalizacja omawianej zmiany MPZP (czerwony okrąg) w korelacji z ponadregionalnym korytarzem migracji GKPd-14.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych mapa.korytarze.pl

02.8. Istniejące problemy ochrony środowiska

W Programie Ochrony Środowiska Gminy Szczyrk na lata 2024-2027 z perspektywą do 2031 roku wymieniono m.in. następujące słabe strony gminy:

- Problem niskiej emisji,
- Bardzo wysoki udział gleb o kwaśnym odczynie,
- Wzrost natężenia ruchu samochodowego (zwłaszcza w okresie dni wolnych od pracy), mający wpływ na pogorszenie się klimatu akustycznego oraz jakości powietrza,
- Liczne osuwiska,
- Występowanie zbiorników bezodpływowych,
- Niedostateczne rozwinięcie kanalizacji deszczowej,
- Przekształcenia antropogeniczne.

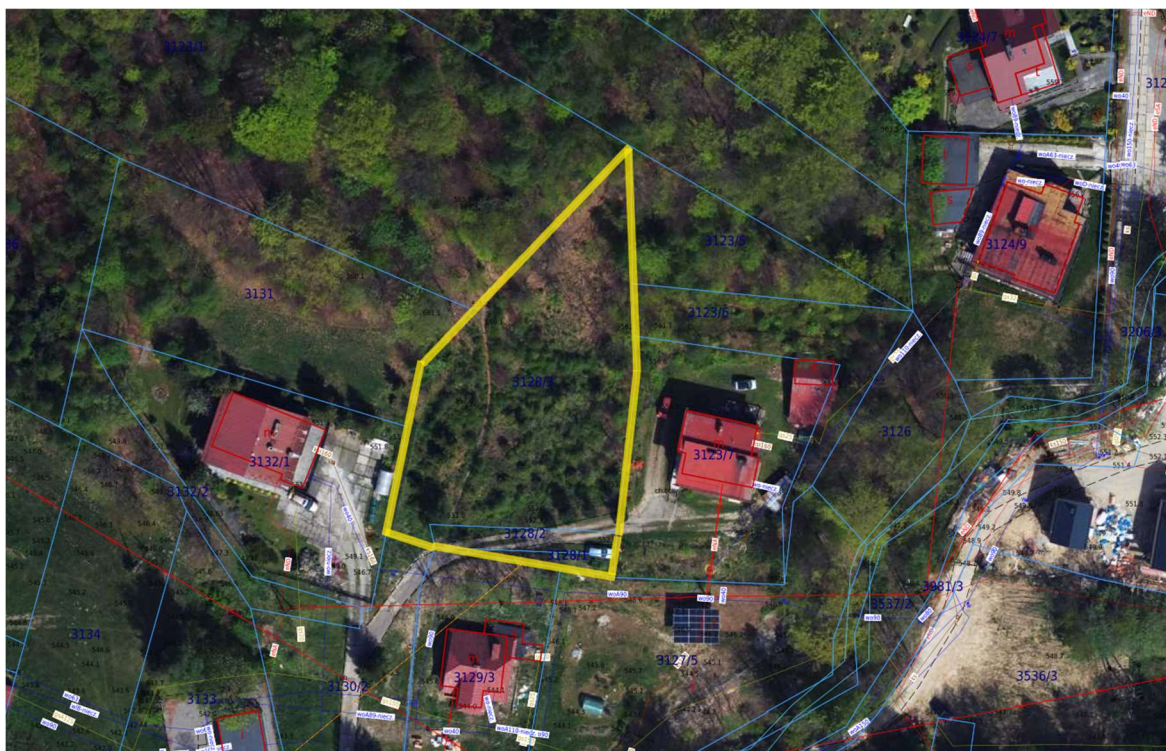
03. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

03.1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji analizowanego MPZP polityka przestrzenna omawianego obszaru prowadzona będzie w oparciu o aktualnie obowiązujące Miejsce Plany Zagospodarowania Przestrzennego. Obecnie obszar ten należy do terenu lasu.

03.2. Prognozowane oddziaływanie na środowisko w przypadku realizacji założeń MPZP wraz z działaniami minimalizującymi

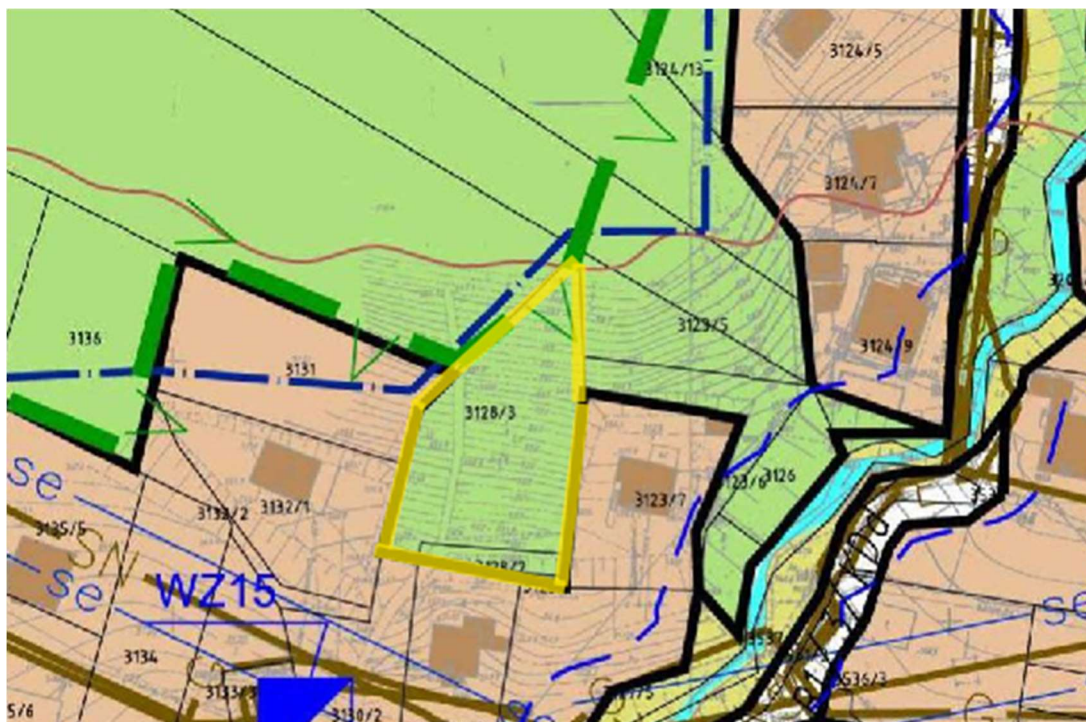
W 2006 r. analizowane działki włączono w MPZP do terenu leśnego. W porównaniu z przedmiotowym przeznaczeniem, stwierdza się chęć częściowej zmiany przeznaczenia na zabudowę mieszkalną jednorodzinną.

Rysunek 13. Najbliższe otoczenie analizowanego terenu.
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy.geoportal.gov.pl

Zmiana ta jest zgodna z ustaleniami Studium, mówiącymi iż „(...) Zgodnie zatem z obowiązującymi zasadami można wyznaczyć nowe tereny budowlane jedynie na obszarze tzw. Zwartej struktury funkcjonalno – przestrzennej. (...) Rozwój terenów mieszkaniowych dodatkowo wpłynie na zahamowanie niekorzystnego zjawiska odpływu młodych ludzi do większego ośrodka miejskiego”.

Zmiana przeznaczenia części terenu leśnego na zabudowę mieszkaniową dotyczy niewielkiego obszaru będącego w sąsiedztwie istniejącej infrastruktury. Czworokąt wyznaczony pod domy jednorodzinne, graniczy bezpośrednio z drogą i zabudową, podczas gdy północny fragment pozostanie dalej obszarem leśnym. Taka lokalizacja pozwala zachować ciągłość głównego kompleksu zielonego i ograniczyć ingerencję w przyrodę.

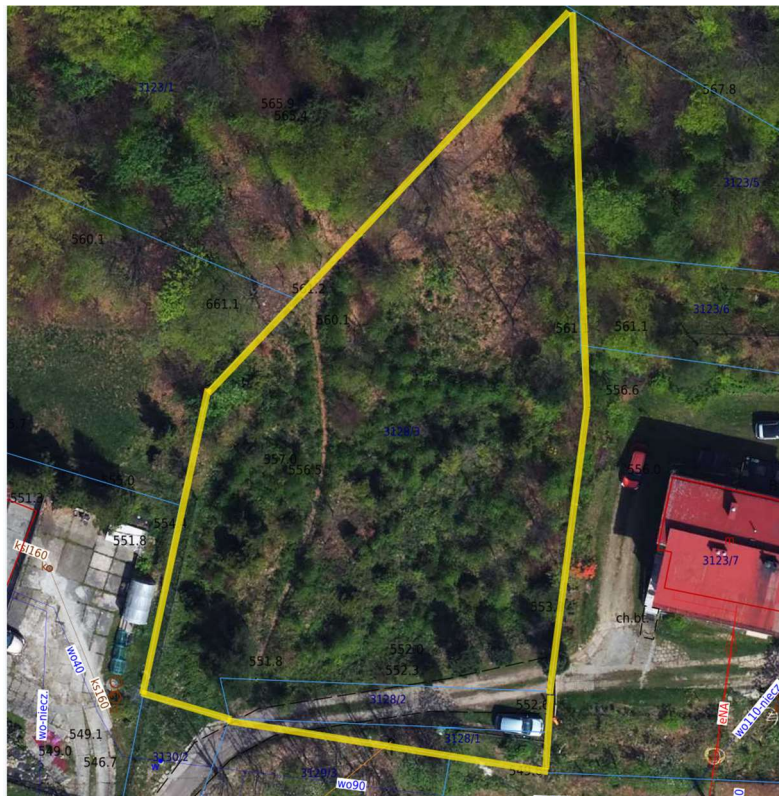
Rysunek 14. Wycinek dotychczas obowiązującego MPZP przyjętego uchwałą nr XXXIX/226/2006 Rady Miejskiej w Szczyrku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sip.gison.pl

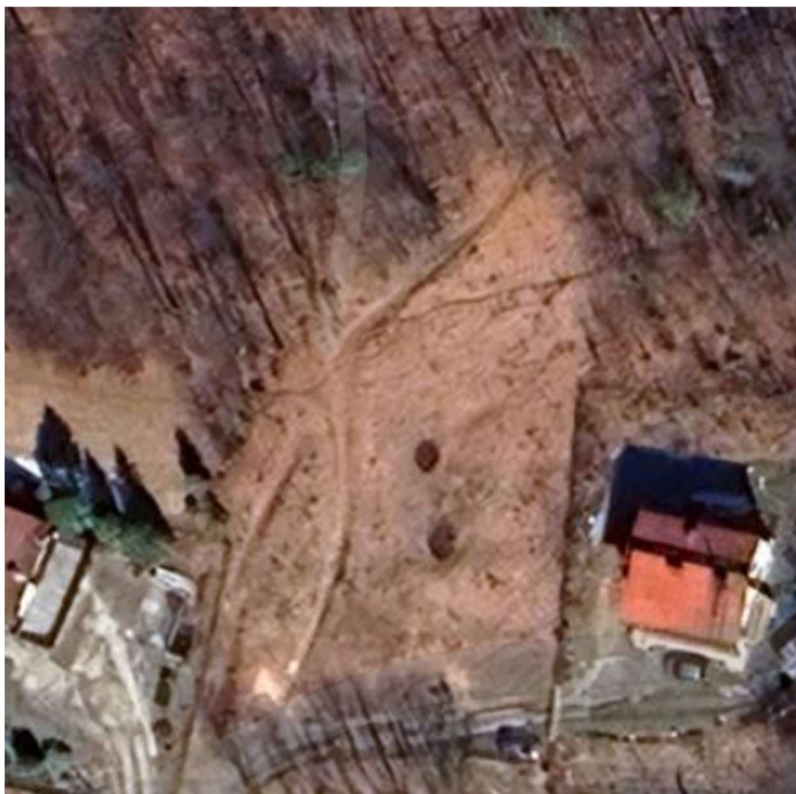
Planowany teren przeznaczony pod zabudowę mieszkalną jednorodzinną ma zrównać się od północy z pozostałymi terenami o tej samej funkcji.

W wyniku prac budowlanych na działce mieszkaniowej można się spodziewać częściowego zniszczenia warstwy próchnicznej i zwiększonego ryzyka erozji. Prace ziemne, składowanie materiałów czy wtórne utwardzanie podjazdów mogą osłabić strukturę gleby, dlatego zaleca się zabezpieczanie skarp przeciwoerozyjne oraz unikanie magazynowania ciężkich ładunków w miejscach narażonych na spływ powierzchniowy.

Północny fragment terenu pozostanie obszarem leśnym, dzięki czemu możliwe będzie jego zalesienie i przywrócenie bądź wprowadzenie spójności pomiędzy zachodnim i wschodnim fragmentem lasu, dzięki tworzeniu nowych nasadzeń.

Rysunek 15. Zabudowa/wykorzystanie analizowanych działek wg danych Geoportalu.
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy.geoportal.gov.pl

Rysunek 16. Widok satelitarny na analizowany teren wg danych google.pl
Źródło: google.com/maps

Porównanie dwóch zdjęć satelitarnych wykonanych w różnych porach roku pozwala wyciągnąć wnioski, iż południowa część działki 3128/3 porośnięta jest krzewami bądź wysokimi trawami. Na omawianym terenie nie występują wieloletnie zadrzewienia.

Brak wieloletnich i gęstych zadrzewień ma bezpośredni wpływ na poczucie bezpieczeństwa zwierząt. Najprawdopodobniej obszar ten nie jest wykorzystywany do migracji.

Na zdjęciach satelitarnych dostępnych na serwisie Google Maps zauważalne są nieoficjalne, wydeptane szlaki i ścieżki. Jedna, główniejsza z nich widoczna jest także na mapie Geoportalu. Teoretycznie, zabudowa mieszkaniowa od południowej strony uniemożliwiłaby przedostawanie się ludzi tamtymi terenami co zmniejszyłoby antropopresję na tą część lasu.

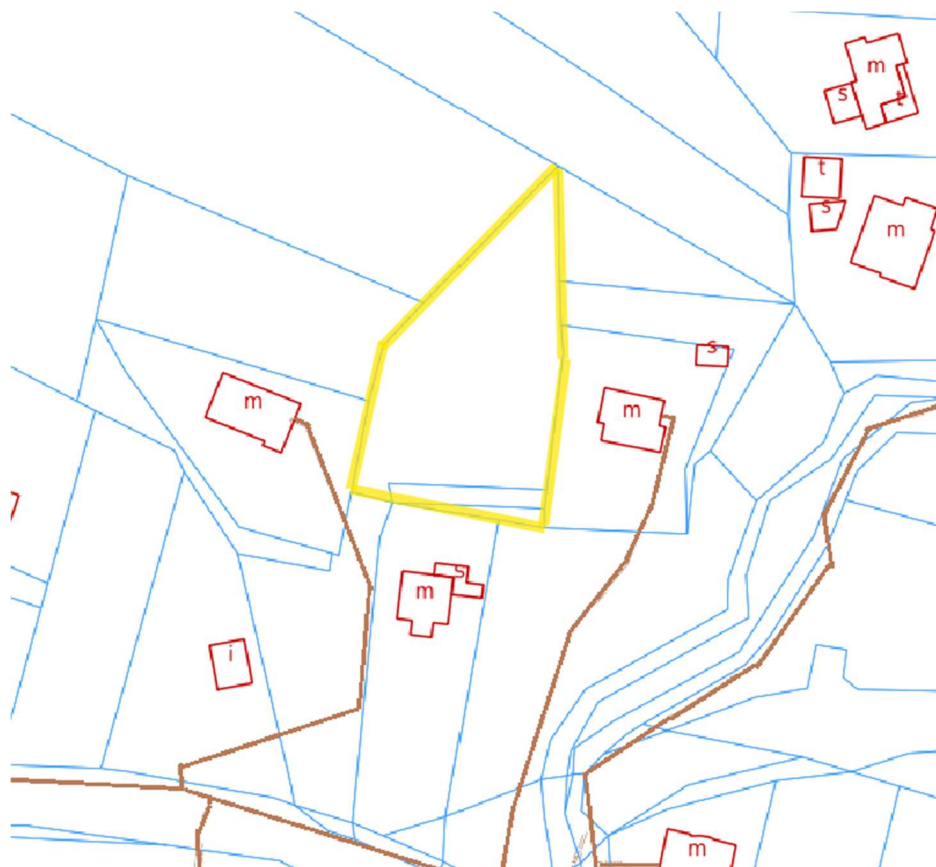
Rysunek 17. Planowany podział na teren leśny (zielony) oraz mieszkalny (brązowy) na tle zdjęć satelitarnych.
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy.geoportal.gov.pl

Analizowana zmiana jest zgodna z zapisami *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczyrk uchwalonego w 2023 r.*, gdzie południowa część działki 3128/3 oraz całość działek 3128/2 i 3128/1 stanowią strefę zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej M1.

W *Studium* określono m.in. cele strategiczne rozwoju miasta Szczyrk.

Wymieniono wśród nich przykładowo:

- *Ograniczenie budownictwa na terenach narażonych na osuwanie się mas ziemnych,*
- *Ograniczenie budownictwa na terenach zagrożonych powodzią,*
- *Ograniczenie rozproszenia budownictwa poprzez lokalizację nowej zabudowy w obszarze zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej.*

Rysunek 18. Sieć kanalizacyjna (kolor brązowy) w okolicy terenu objętego analizowanym MPZP (żółty kontur).
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy.geoportal.gov.pl

Teren objęty zmianą MPZP leży w obszarze skanalizowanym. Lokalizowanie nowych terenów mieszkalnych w pobliżu istniejącej kanalizacji jest korzystne, ponieważ znacząco obniża koszty i czas inwestycji – nie trzeba budować długich odcinków sieci ani dodatkowej infrastruktury przesyłowej. Dzięki temu mieszkańcy szybciej zyskują dostęp do bezpiecznego i ekologicznego systemu odprowadzania ścieków, co ogranicza ryzyko zanieczyszczenia środowiska i poprawia komfort życia. Bliskość kanalizacji sprzyja też bardziej racjonalnemu zagospodarowaniu przestrzeni i wspiera zrównoważony rozwój gminy, gdyż umożliwia efektywne wykorzystanie już istniejącej infrastruktury zamiast rozpraszania zabudowy.

W ramach obszaru porządkowania i rozwoju zabudowy mieszkaniowej wyznaczono m.in. strefę zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej M.1.

Strefa M.1 obejmuje tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na całym obszarze miasta Szczyrk. Stanowi podstawowy typ zabudowy tworzący tkankę miasta. Są to przede wszystkim tereny w rejonie ulic Granicznej, Beskidzkiej, Wczasowej, Górskiej, Uzdrowskiej, Myśliwskiej, Salmopolskiej, Wiślańskiej, Olimpijskiej, Narciarskiej, Zwalisko, Malinowej. Strefa obejmuje tereny zabudowane jak również tereny przeznaczone dla rozwoju zabudowy. Wyznaczona została głównie na podstawie przesądzeń planistycznych. Nowe tereny rozwojowe są ograniczone granicą zwartej struktury funkcjonalno – przestrzennej. Strefa M.1 znajduje się częściowo na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, a częściowo w jego otulinie. Obowiązują w niej nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia wynikające z Rozporządzenia Wojewody Bielskiego nr 10/98 z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Przedmiotowy MPZP zabezpiecza w swoich zapisach także ochronę środowiska, przyrodę i krajobraz kulturowy:

§ 6.

Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem: infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;*
- 2) ustala się konieczność ograniczenia ewentualnej uciążliwości wynikającej z prowadzonej działalności do granic terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, w szczególności dotyczy to odorów, hałasu, wibracji, zanieczyszczeń powietrza;*
- 3) zastosowanie do celów grzewczych i technologicznych systemów nieuciążliwych dla otoczenia, opartych na najlepszych dostępnych technikach;*
- 4) w przypadku realizacji dróg, placów i parkingów, nakaz ich utwardzania w sposób zabezpieczający środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem;*
- 5) zakaz prowadzenia działalności powodującej zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych;*
- 6) w zakresie ochrony przeciwpożarowej ustala się konieczność zapewnienia dróg pożarowych oraz zaopatrzenia w wodę w dostosowaniu do wymagań określonych w przepisach odrębnych;*
- 7) obszar planu znajduje się częściowo w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego;*
- 8) obszar planu znajduje się częściowo w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. (...)*

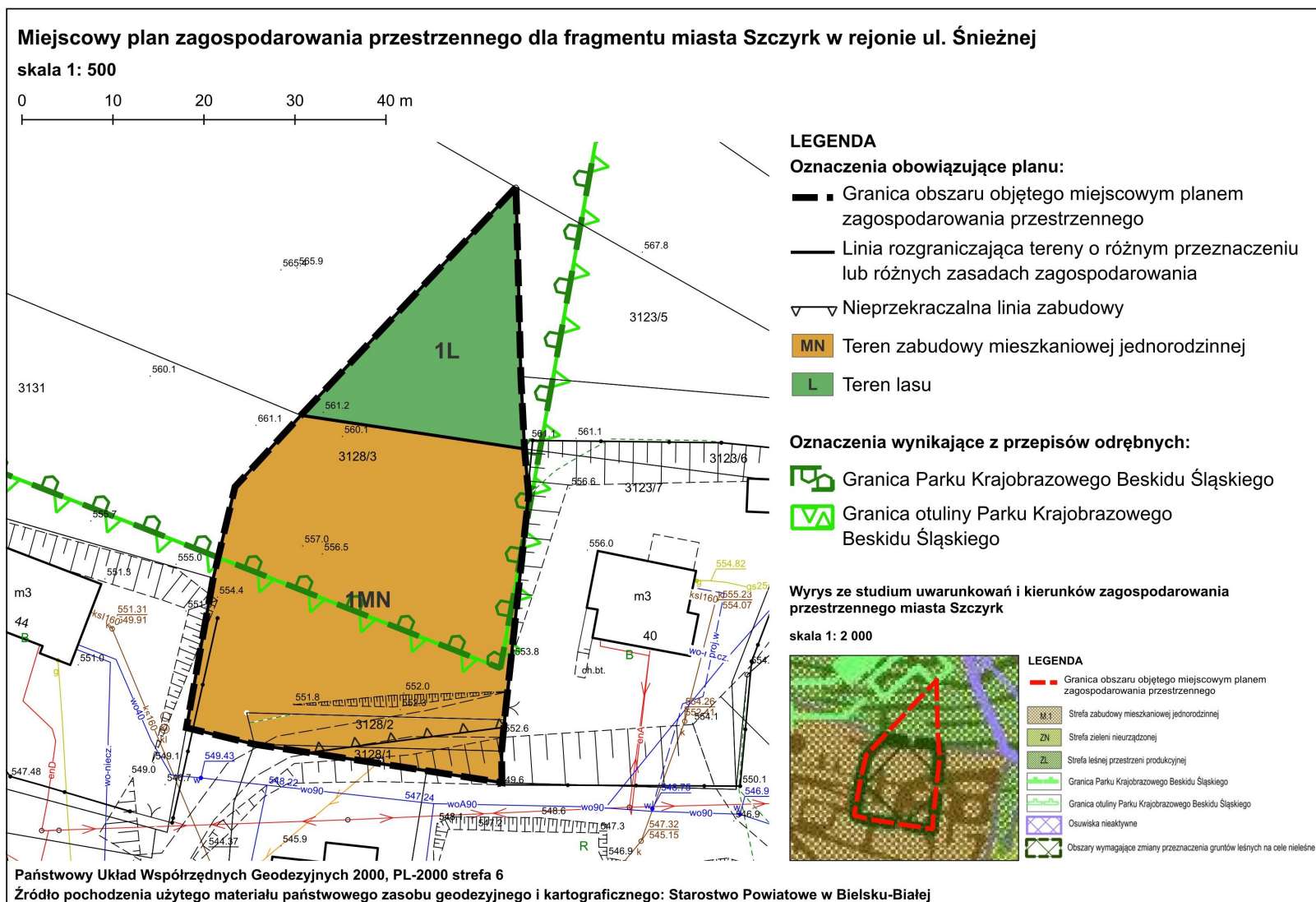
Rozdział 3.

Ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu

§ 12.

Dla terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej oznaczonego w części graficznej planu symbolem 1MN ustala się:

- 1) przeznaczenie terenu: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;*
- 2) przeznaczenie uzupełniające:*
 - a) teren usług turystyki,*
 - b) teren usług gastronomii,*
 - c) teren zieleni urządzonej;*
- 3) przeznaczenie wykluczane:*
 - a) teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej lub grupowej,*
 - b) teren usług handlu wielkopowierzchniowego,*
 - c) teren usług rzemieślniczych,*
 - d) teren usług nauki,*
 - e) teren usług kultury i rozrywki,*
 - f) teren usług kultu religijnego,*
 - g) teren usług bezpieczeństwa i porządku publicznego;(…)*

Rysunek 19. Załącznik nr 1 do analizowanego MPZP.

Źródło: Pracownia Archimedes

Ludzie

Odsunięcie budynków od głównej partii lasu, zlokalizowanie ich przy istniejącej drodze i sąsiedniej zabudowie umożliwia wykorzystanie dostępnej infrastruktury oraz odpowiada na lokalny popyt na mieszkania jednorodzinne. Inwestycja poprawi ekonomikę utrzymania terenu, zwiększy atrakcyjność otoczenia i ułatwi dostęp do usług, jednocześnie chroniąc część lasu.

Tworzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie już istniejących zabudowań stale pozytywnie oddziałuje na ludzi, ponieważ sprzyja integracji społecznej i budowaniu lokalnej wspólnoty – nowi mieszkańcy łatwiej włączają się w życie społeczne, korzystając z już funkcjonujących szkół, sklepów, placów zabaw czy komunikacji publicznej. Taka lokalizacja zapewnia lepszy dostęp do usług i infrastruktury, co przekłada się na wyższy komfort życia i mniejsze koszty codziennego funkcjonowania. Dodatkowo rozwój w zwartej strukturze przestrzennej ogranicza izolację nowych osiedli i ułatwia mieszkańcom nawiązywanie relacji sąsiedzkich, co sprzyja poczuciu bezpieczeństwa i tworzeniu trwałych więzi społecznych.

Zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustalenia analizowanego MPZP zostaną upublicznione, a lokalna ludność będzie miała możliwość zgłaszania ewentualnych uwag czy sugestii.

Wody

Przeznaczenie pod zabudowę ograniczy powierzchnię biologicznie czynnej, co zmniejszy zdolność terenu do wchłaniania wód opadowych. Bez odpowiednich rozwiązań infrastruktury deszczowej wzrośnie spływ powierzchniowy, co może skutkować lokalnymi podtopieniami. Instalacja ogrodów deszczowych, separowanych zbiorników retencyjnych i materiałów o wysokiej przepuszczalności pozwoli odbudować naturalny bilans wodny na granicy nowej zabudowy.

Wykorzystanie terenu 1MN częściowo pod place manewrowe, drogi wewnętrzne czy parkingi może mieć negatywny stały wpływ na zasób wód podziemnych poprzez zmniejszenia retencji wodnej wynikające z uniemożliwienia wsiąkania w grunt wód opadowych. Należy mieć na uwadze jednak niewielką powierzchnię analizowanych działek oraz określony w MPZP minimalny procentowy udział powierzchni biologicznie czynnej. Mimo to, sugeruje się zastosowanie płyt ażurowych do budowy dróg wewnętrznych oraz miejsc postojowych. Takie rozwiązanie pozwala wodom opadowym na budowanie retencji.

Wykonawca prac budowlanych powinien posiadać opracowaną procedurę na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy oraz stale dostępny sorbent na wypadek wycieku ropy i/lub substancji ropopochodnych z maszyn i pojazdów budowlanych.

Bezsprzecznie należy nałożyć oraz egzekwować obowiązek podłączenia nowego obiektu budowlanego do sieci kanalizacji sanitarnej, która istnieje w bezpośrednim sąsiedztwie analizowanych działek. Z punktu widzenia ochrony wód i gleb tworzenie nowych terenów mieszkalnych przy istniejącej sieci kanalizacyjnej jest szczególnie ważne, ponieważ minimalizuje ryzyko przedostawania się nieoczyszczonych ścieków do środowiska. Brak kanalizacji często wiąże się z koniecznością stosowania szamb lub nieszczelnych zbiorników, które mogą zanieczyszczać wody gruntowe i powierzchniowe substancjami organicznymi oraz chemikaliami. Podłączenie nowych zabudowań do sprawnego systemu kanalizacyjnego pozwala skutecznie kontrolować gospodarkę ściekową, chroniąc zasoby wodne przed eutrofizacją i degradacją, a gleby przed utratą jakości i zdolności produkcyjnych. Dzięki temu rozwój mieszkaniowy odbywa się w sposób bezpieczny i przyjazny dla środowiska.

Powietrze i klimat akustyczny

Etap realizacji inwestycji wiąże się zwykle ze wzmożonym pyleniem i emisją spalin spowodowaną pracą maszyn budowlanych. Po ukończeniu budowy poziom zapylenia ulegnie stabilizacji, zwłaszcza jeśli teren wokół domów zostanie obsadzony trawnikami, drzewami i krzewami. Roślinność pełni także funkcję filtra powietrznego, co złagodzi potencjalny wzrost emisji wynikający ze wzmożonego ruchu samochodowego. Analogiczne oddziaływanie dotyczyć będzie klimatu akustycznego.

Reasumując, budowa obiektów mieszkalnych będzie miała chwilowe negatywne oddziaływanie na powietrze i klimat akustyczny, które jednak ustąpi w momencie zakończenia prac budowlanych.

Lokalizowanie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej przy już istniejących zabudowaniach sprzyja poprawie jakości powietrza, ponieważ ogranicza rozpraszanie osiedli i konieczność długich dojazdów samochodowych. Zwarte formy zabudowy pozwalają lepiej rozwijać transport publiczny, ścieżki rowerowe i infrastrukturę pieszą, co zmniejsza emisję spalin. Ponadto uniknięcie rozproszonych inwestycji na terenach oddalonych od usług i pracy redukuje liczbę codziennych podróży samochodem, a tym samym obniża poziom zanieczyszczeń powietrza, takich jak pyły zawieszone czy dwutlenek azotu. W efekcie mieszkańcy zyskują zdrowsze warunki życia, a środowisko mniej obciążone jest emisjami związanymi z transportem.

Ochrona przyrody, rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczna i gleby

Cele ochrony Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny

Na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego nie obowiązuje plan ochrony ani ochrona na podstawie prawa międzynarodowego. Zgodnie z Rozporządzeniem nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 czerwca 1998 r., w sprawie utworzenia PK Beskidu Śląskiego, art. 3:

W celu zapewnienia warunków dla właściwych form ochrony i kształtowania środowiska, przy równoczesnym rozwoju funkcji dydaktyczno naukowych, turystycznych i rekreacyjnych, na terenie Parku i jego otuliny obowiązuje stosowanie następujących zasad i kierunków działania:

1. *Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,*
2. *Ochrona środowiska i krajobrazu przed:*
 - a. *Zakłóceniami stosunków wodnych,*
 - b. *Degradacją gleb i szaty roślinnej,*
 - c. *Zanieczyszczeniami powietrza,*
 - d. *Zakłóceniami harmonii w krajobrazie.*
3. *Czynna ochrona środowiska poprzez:*
 - a. *Likwidację lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska,*
 - b. *Prawidłową politykę przestrzenną,*
 - c. *Utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.*
4. *Prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej i łowieckiej w sposób umożliwiający realizację celów wymienionych w art. 1 Rozporządzenia.*

Ponadto, Rozporządzenie mówi, iż „Park jest obszarem chronionym ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Beskidu Śląskiego, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. (...) Celem utworzenia otuliny jest zachowanie harmonijnego krajobrazu oraz zabezpieczenie Parku przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.”.

Tabela 1. Oddziaływanie zmiany wprowadzanej przez analizowany MPZP na cele ochrony PK.

Cel i kierunek ochrony	Oddziaływanie
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	Stale neutralne – brak wpływu
Ochrona przed zakłóceniami stosunków wodnych	Stale neutralne z zastrzeżeniem braku prowadzenia głębokich wykopów oraz zachowaniem określonego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
Ochrona przed degradacją gleb i szaty roślinnej	Potencjalnie negatywne krótkotrwałe – możliwe do wystąpienia na etapie budowy obiektu mieszkalnego, związane z tworzeniem miejsca pod fundament oraz ruchem pojazdów ciężkich. Możliwe do odtworzenia w przypadku zachowania maksymalnie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej, rezygnacji z uszczelnienia podjazdami oraz nasadzeniu bujnej roślinności, szczególnie rodzimej. Po zakończeniu procesu budowlanego – oddziaływanie stale neutralne
Ochrona przed zanieczyszczeniami powietrza	Potencjalnie negatywne krótkotrwałe – możliwe do wystąpienia na etapie budowy obiektu mieszkalnego, związane ruchem pojazdów ciężkich i wzbijaniem przez nich pyłu oraz emitowaniem produktów spalania paliw. Oddziaływanie ustąpi z chwilą zakończenia prac budowlanych. Negatywne stałe oddziaływanie może zostać ograniczone do pomijalnego lub całkowicie wyeliminowane dzięki tzw. „uchwale antysmogowej” oraz restrykcyjnym warunkom technicznym dot. budowy nowych obiektów mieszkalnych i stosowanym standardom i technologiom w budownictwie oraz energetyce. Po zakończeniu procesu budowlanego – oddziaływanie stale neutralne
Ochrona przez zakłóceniami harmonii w krajobrazie	Potencjalnie negatywne krótkotrwałe – możliwe do wystąpienia na etapie budowy obiektu mieszkalnego, związane ruchem pojazdów ciężkich oraz stosowaniem nieestetycznych rusztowań. Stale neutralne dzięki wprowadzeniu wytycznych odnośnie form i kompozycji budynków. Harmonia krajobrazu pozostanie nienaruszona, ponieważ od zachodu i wschodu analizowane działki graniczą z istniejącą zabudową, natomiast od południa przylegają do drogi, za którą również zlokalizowane są obiekty budowlane.
Likwidacja lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska	Stale neutralne – nie będzie prowadzona działalność gospodarcza
Prawidłowa polityka przestrzenna	Potencjalne stale pozytywne – zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wpisują się w zasadę prawidłowej polityki przestrzennej, ponieważ pozwalają na bieżące dostosowanie dokumentu do potrzeb społecznych, gospodarczych i środowiskowych, zapewniając spójność, przewidywalność oraz udział społeczny w procesie decyzyjnym. Ponadto MPZP reguluje formy, wymiary i gabaryty obiektów budowlanych (m.in. wysokość, linie zabudowy, kąty nachylenia dachów), co sprzyja zachowaniu ładu przestrzennego i estetyki otoczenia.

Cel i kierunek ochrony	Oddziaływanie
Utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych	Stale neutralne – brak wpływu
Prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej i łowieckiej	Stale neutralne – brak wpływu

Źródło: opracowanie własne

Zmiana struktury krajobrazu wprowadzi dachy i ogrodzenia w miejsce naturalnej roślinności, jednak staranne dobranie materiałów elewacyjnych, kolorystyki i form architektonicznych pozwoli zachować spójność estetyczną z otoczeniem. Ujednolicenie ogrodzeń i stosowanie łagodnych przejść między obszarami zieleni a zabudową stworzy harmonijny pejzaż.

Stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt

Przekształcenie fragmentu lasu w zabudowę spowoduje fragmentację siedlisk, ale zachowanie dużego, przyległego obszaru leśnego w północnej części utrzyma parametr ciągłości korytarza ekologicznego dla ptaków i drobnych ssaków. Dodatkowym wsparciem dla bioróżnorodności będą nasadzenia rodzimych gatunków drzew i krzewów wokół nowych posesji.

Lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, a w szczególności kompleksy leśne, zadrzewienia oraz obiekty ważne dla ochrony płazów

Brak oddziaływania – brak ostoi przyrody na analizowanych działkach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie (pomimo ich zasięgu na teren miasta Szczyrk).

Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Brak oddziaływania – brak korytarzy ekologicznych na analizowanych działkach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych

Brak oddziaływania – brak korytarzy ekologicznych na analizowanych działkach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

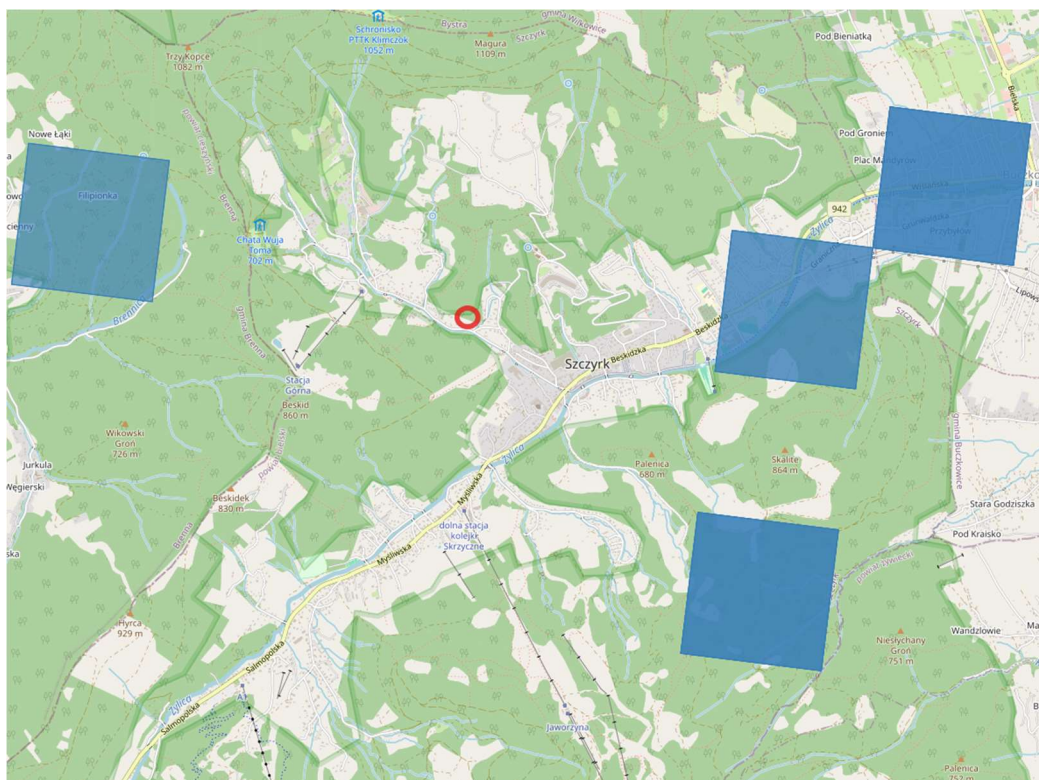
Drzewa i grupy drzew predysponowane do objęcia ochroną

Brak drzew na analizowanych działkach.

Brak drzew lub grup drzew predysponowanych do objęcia ochroną w najbliższym otoczeniu analizowanych działek.

Występowanie chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk objętych ochroną występujących na obszarze objętym analizowanym planie lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie

Zgodnie z danymi posiadanymi przez GDOŚ, na obszarze objętym MPZP nie występują chronione gatunki roślin, zwierząt czy grzybów.

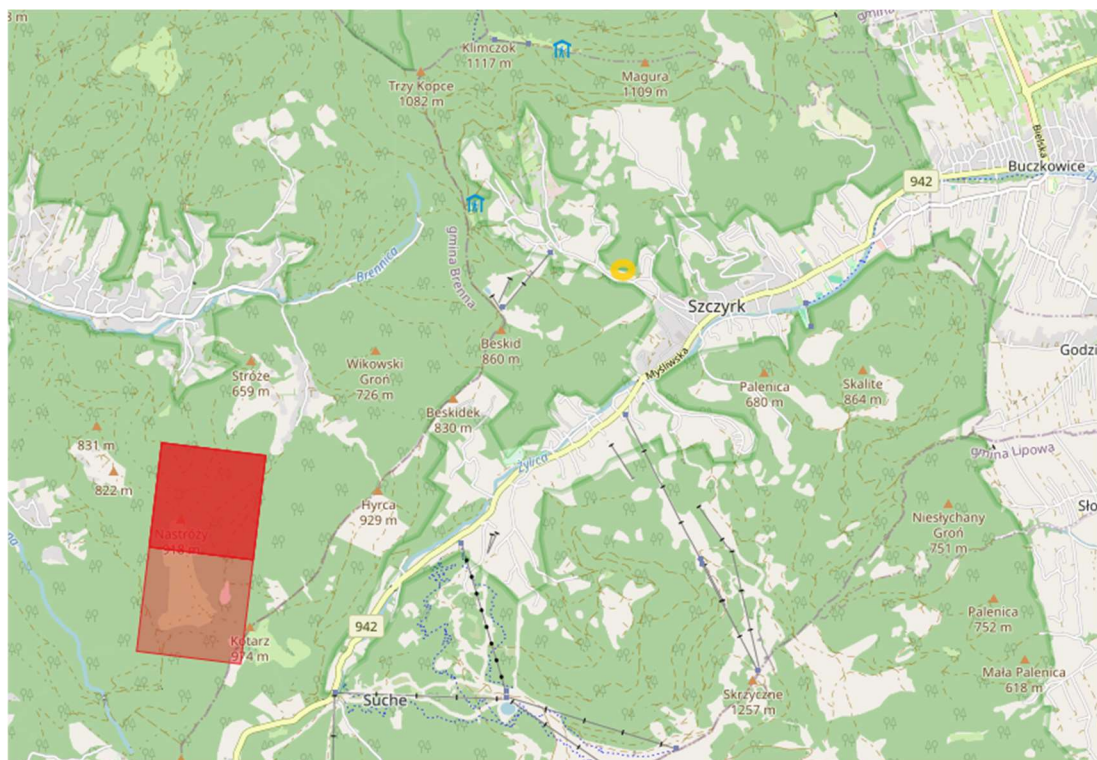

Rysunek 20. Najbliższe analizowanym działkom (czerwony okrąg) stanowiska płazów (kol. niebieski).

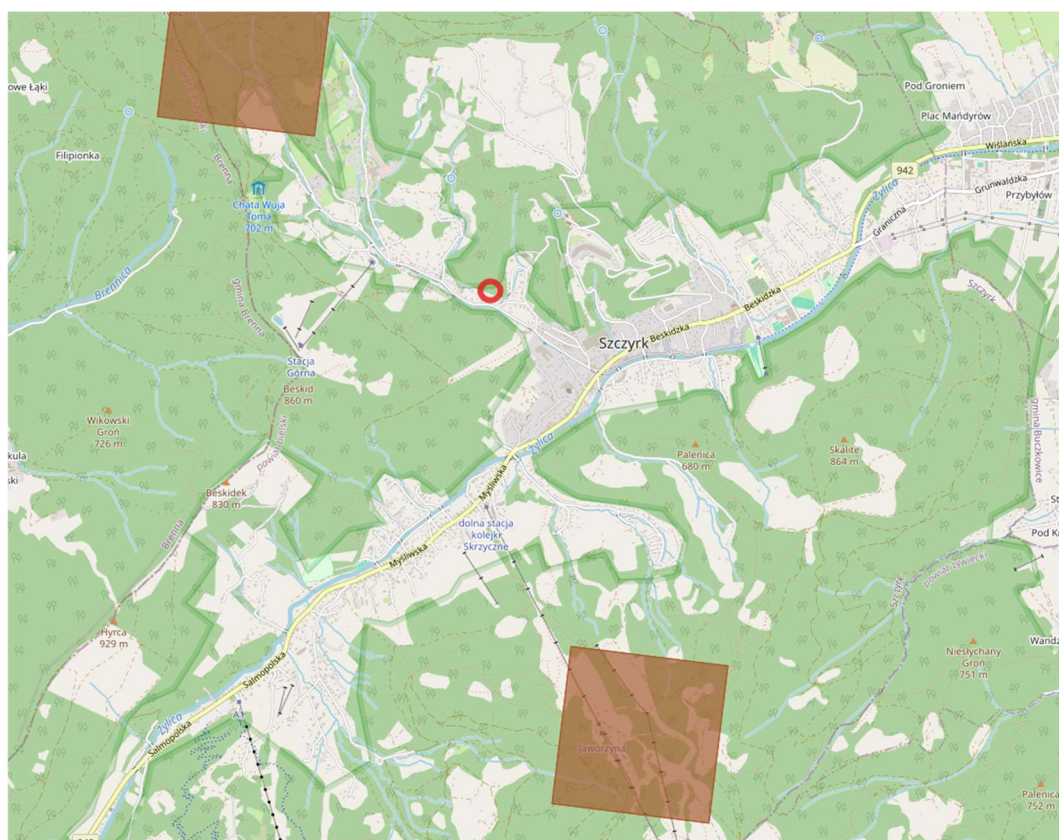
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Może pojawić się chwilowe negatywne pośrednie oddziaływanie na rośliny i zwierzęta wynikające z pracy sprzętu budowlanego (hałas, wibracje, degradacja wierzchniej warstwy gleby). Oddziaływanie jednak ustąpi z chwilą zakończenia prac budowlanych. Zapisy MPZP określając minimalny procentowy udział powierzchni biologicznie czynnej zabezpiecza nie tylko retencję wód, ale także tworzy miejsca żerowania i bytowania zwierząt dzięki zachowaniu odpowiedniego poziomu roślinności.

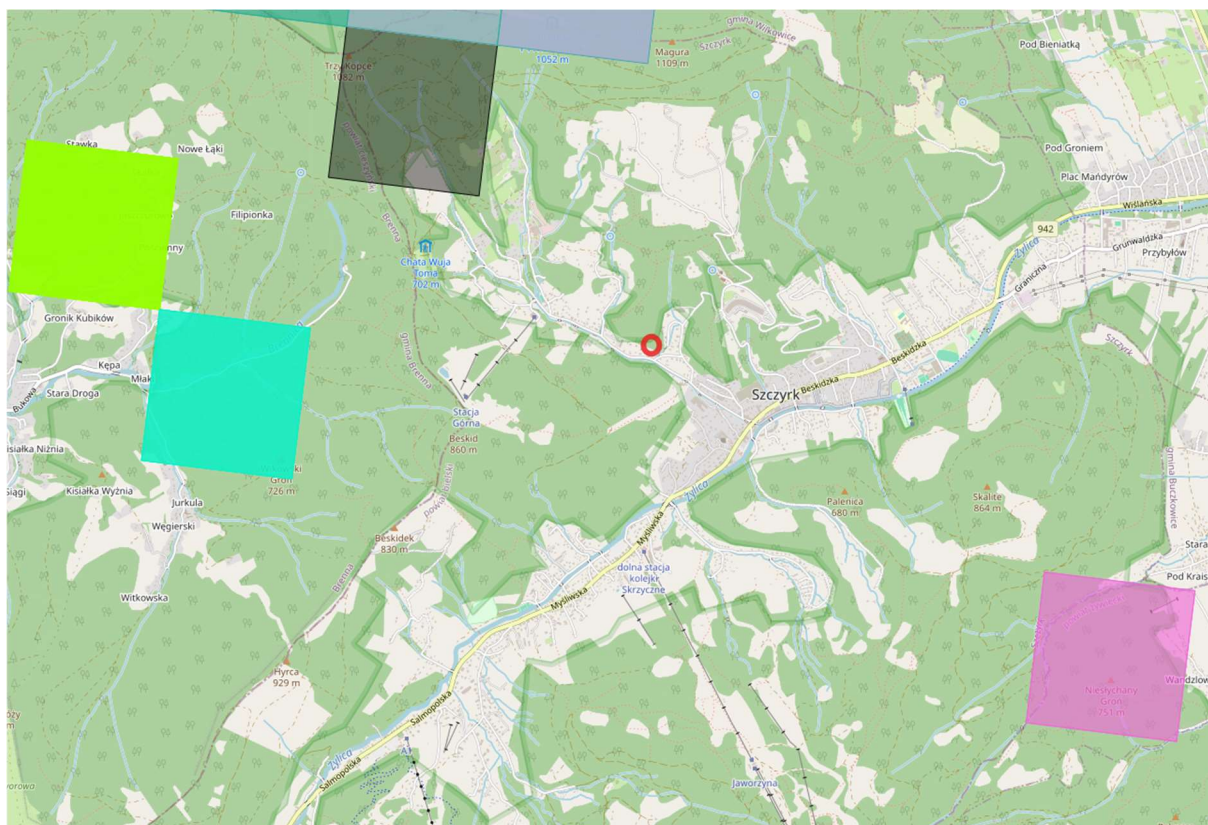
Przy odpowiednim podejściu właścicieli terenu do zagadnienia bioróżnorodności, możliwe jest uzyskanie stałego pozytywnego oddziaływania, przy zastosowaniu licznych i bujnych nasadzeń roślin rodzimych oraz ograniczeniu koszenia działek.

Rysunek 21. Najbliższe analizowanym działkom (żółty okrąg) stanowiska ptaków (kol. czerwony).
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Rysunek 22. Najbliższe analizowanym działkom (czerwony okrąg) stanowiska ssaków (kol. brązowy).
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Rysunek 23. Najbliższe analizowanym działkom (czerwony okrąg) siedliska o znaczeniu europejskim - stanowiska.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Analizowane działki są objęte szerokim obszarem siedliska przyrodniczego o znaczeniu europejskim 9110 Kwaśne buczyny – ID 875085¹³. Ekosystem kwaśnej buczyny znajdujący się w korzystnym stanie ochrony to las liściasty lub mieszany z dominacją buka, w którym zachodzą typowe dla ekosystemu leśnego procesy związane z przemianą pokoleń w drzewostanie, warunkujące niejednorodną często strukturę runa¹⁴.

Analizując dostępne materiały stwierdza się, iż wyznaczony przez GDOŚ obszar wyznaczany przez kwadraty o boku 1 000 m, w związku z czym obejmują one także tereny nienależące w rzeczywistości stricte do danego siedliska. Zważywszy na fakt, iż południowa część działki 3128/3 nie jest pokryta lasem liściastym lub mieszanym, nie może stanowić przykładu kwaśnej buczyny. W związku z powyższym, stwierdza się brak oddziaływania na siedliska przyrodnicze.

W celu zachowania bioróżnorodności, bądź wręcz jej budowania, zachęca się właściciela/właścicieli do stosowania bujnej roślinności, kwiatów miododajnych, ograniczenia koszenia trawników. W perspektywie długoterminowej wpłynie to zdecydowanie pozytywnie na florę oraz pozwoli

¹³ Geoserwis GDOŚ

¹⁴ Załącznik nr 13 – metodyki monitoringu dla siedlisk 9110, 9130

utworzyć nowe siedliska, także dla zwierząt, co byłoby oddziaływaniem pozytywnym stałym pośrednim. Prosi się wykonawców robót budowlanych o ustalenie odpowiedniej koncepcji organizacji planu budowy wraz z jego zapleczem, tak aby zminimalizować zajęcie przez nie terenu oraz ewentualne przekształcenie dodatkowej powierzchni. Dodatkowo, wykonawca prac powinien posiadać opracowaną procedurę na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy oraz stale dostępny sorbent na wypadek wycieku ropy i/lub substancji ropopochodnych.

Z punktu widzenia ochrony wód i gleb tworzenie nowych terenów mieszkalnych przy istniejącej sieci kanalizacyjnej jest szczególnie ważne, ponieważ minimalizuje ryzyko przedostawania się nieoczyszczonych ścieków do środowiska. Brak kanalizacji często wiąże się z koniecznością stosowania szamb lub nieszczelnych zbiorników, które mogą zanieczyszczać wody gruntowe i powierzchniowe substancjami organicznymi oraz chemikaliami. Podłączenie nowych zabudowań do sprawnego systemu kanalizacyjnego pozwala skutecznie kontrolować gospodarkę ściekową, chroniąc zasoby wodne przed eutrofizacją i degradacją, a gleby przed utratą jakości i zdolności produkcyjnych. Dzięki temu rozwój mieszkaniowy odbywa się w sposób bezpieczny i przyjazny dla środowiska.

Tworzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej przy istniejących zabudowaniach pośrednio korzystnie wpływa na siedliska roślin i zwierząt, ponieważ ogranicza presję inwestycyjną na obszary cenne przyrodniczo, takie jak łąki czy tereny podmokłe. Koncentracja zabudowy w miejscach już przekształconych przez człowieka pozwala zachować większe powierzchnie naturalnych ekosystemów w stanie nienaruszonym, co sprzyja ochronie bioróżnorodności. Dzięki temu zwierzęta i rośliny mają szansę zachować swoje siedliska i korytarze migracyjne, a rozwój mieszkaniowy odbywa się w sposób bardziej zrównoważony, nie prowadząc do nadmiernej fragmentacji środowiska.

Krajobraz i zabytki

Projektując elementy zagospodarowania działek, należy kierować się zasadą niepogarszania stanu istniejącego. Regulacje odnośnie wyglądu, formy i wielkości nowej zabudowy reguluje część tekstowa analizowanej zmiany MPZP.

Może wystąpić bezpośrednie chwilowe negatywne oddziaływanie na krajobraz na etapie zabudowy działek. Oddziaływanie to ustąpi wraz z chwilą zakończenia prac budowlanych. Ponadto, ograniczenie wysokości zabudowy eliminuje ryzyko powstania nowej dominanty krajobrazowej.

W okolicach nie znajdują się zabytki.

Zmiana struktury krajobrazu wprowadzi dachy i ogrodzenia w miejsce naturalnej roślinności, jednak staranne dobranie materiałów elewacyjnych, kolorystyki i form architektonicznych pozwoli zachować

spójność estetyczną z otoczeniem. Ujednolicenie ogrodzeń i stosowanie łagodnych przejść między obszarami zieleni a zabudową stworzy harmonijny pejzaż.

Oddziaływanie potencjalnie negatywne krótkotrwałe – możliwe do wystąpienia na etapie budowy obiektu mieszkalnego, związane ruchem pojazdów ciężkich oraz stosowaniem nieestetycznych rusztowań.

Stale neutralne dzięki wprowadzeniu wytycznych odnośnie form i kompozycji budynków. Harmonia krajobrazu pozostanie nienaruszona, ponieważ od zachodu i wschodu analizowane działki graniczą z istniejącą zabudową, natomiast od południa przylegają do drogi, za którą również zlokalizowane są obiekty budowlane.

Tworzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej przy istniejących zabudowaniach pośrednio pozytywnie wpływa na krajobraz, ponieważ sprzyja powstawaniu zwartej i harmonijnej struktury przestrzennej, zamiast chaotycznego rozpraszania domów w otwartym terenie. Dzięki temu unika się fragmentacji pól, łąk czy lasów, a naturalne krajobrazy pozostają w większym stopniu nienaruszone. Zabudowa skupiona wokół już istniejących osiedli pozwala też lepiej kształtować estetykę przestrzeni – ułatwia tworzenie spójnej architektury, zieleni urządzonej oraz przestrzeni publicznych, które podnoszą atrakcyjność wizualną miejscowości. W efekcie krajobraz staje się bardziej uporządkowany, przyjazny dla mieszkańców i turystów, a jednocześnie zachowuje walory przyrodnicze otoczenia.

03.3. Oddziaływanie transgraniczne

Potencjalne inwestycje wynikające ze zmian przeznaczenia gruntów będą oddziaływać na środowisko jedynie na obszarze obejmujących działek oraz możliwe, iż terenów przyległych. W związku z tym, oraz z niewielką powierzchnią objętą zmianami, nie będzie występowało oddziaływanie transgraniczne.

03.4. Podsumowanie i wnioski

Przedmiotowy MPZP nie stoi w sprzeczności z dokumentami planistycznymi wyższego szczebla, nie wprowadza wielu znaczących zmian przeznaczenia gruntów w stosunku do obowiązującego MPZP lecz powiela ustalenia obowiązującego *Studium*. Na dotychczasowym terenie leśnym ma zostać wyznaczony obszar przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Negatywne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska można zminimalizować lub całkowicie wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych i/lub technologicznych.

Aby zminimalizować potencjalne negatywne oddziaływania, warto zaplanować systemy retencyjne, takie jak ogrody deszczowe i podziemne zbiorniki, które zniwelują wzrost spływu powierzchniowego. Wykorzystanie materiałów budowlanych o niskiej emisyjności i legalnego źródła drewna oraz nasadzenia kompensacyjne rodzimych roślin w układzie zieleni przydomowej wzmocnią walory środowiskowe. Ograniczenie powierzchni utwardzonej i wprowadzenie przepuszczalnych nawierzchni ochroni otaczający ekosystem.

Wyznaczony teren zabudowy mieszkaniowej leżałby w jednej linii z istniejącą już zabudową. Lokalizowanie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej przy istniejących zabudowaniach ma pozytywne oddziaływanie na wiele komponentów środowiska, ponieważ pozwala na bardziej racjonalne gospodarowanie przestrzenią i infrastrukturą. Skupienie inwestycji w już przekształconych obszarach ogranicza zajmowanie terenów naturalnych, co chroni gleby, wody i siedliska przyrodnicze. Jednocześnie sprzyja redukcji emisji z transportu dzięki lepszej dostępności usług i komunikacji publicznej, co pozytywnie wpływa na jakość powietrza. Zwarta zabudowa umożliwia także efektywne korzystanie z kanalizacji i innych sieci technicznych, co zmniejsza ryzyko zanieczyszczeń wód i gleby. Usprawnia to także procesy gospodarowania odpadami. W ten sposób jeden sposób planowania przestrzeni przekłada się na szereg korzyści środowiskowych, wspierając zrównoważony rozwój.

Stwierdza się, iż w związku z prowadzeniem w życie zapisów MPZP nie będzie występować znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko. Analizowany teren nie leży na obszarze Natura 2000. W związku z brakiem oddziaływania planowanych zmian na cele oraz przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, nie wyznaczono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele funkcjonowania Parku Krajobrazowego ani jego otuliny.

04. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie, jakim jest Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu MPZP dla działek nr 3128/3, 3128/2 i 3128/1 w mieście Szczyrk, została przeprowadzona w oparciu o Art. 46, ust. 1, pkt. 1) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 1112).

Celem stworzenia Prognozy jest przeanalizowanie, czy zapisy MPZP i wprowadzane przez niego zmiany nie wpłyną negatywnie na poszczególne składowe środowiska naturalnego (tj. obszary chronione, ludzi, rośliny, zwierzęta, powietrze, klimat, klimat akustyczny, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, krajobraz i zabytki). Istotnym jest też fakt, czy te zmiany nie kolidują z przepisami prawnymi odnośnie ochrony przyrody.

Prognoza określa także możliwe konsekwencje wynikające z wprowadzenia w życie każdej z wymienionych zmian proponowanych w MPZP, oraz proponuje zadania, które mają na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne.

Analizowany MPZP zmienia dotychczasową funkcję działek 3128/1, 3128/2 oraz częściowo 3128/3 terenu leśnego na zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zapisy MPZP wykluczają przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

MPZP określa także m.in. maksymalny wskaźnik nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Teren przeznaczony pod zabudowę leży od północnej strony w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, a od południowej w jego otulinie.

Zmiana funkcji analizowanego terenu została zaproponowana i przyjęta w 2023 r. na podstawie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczyrk*.

Prognoza przeanalizowała istniejący stan środowiska na terenie Szczyrku, skupiając się na terenie przedmiotowych działek, tj. geologię, gleby, powietrze, wody, klimat akustyczny, formy ochrony przyrody oraz występującą florę i faunę. Określono, iż zasięg ewentualnego negatywnego oddziaływania będzie niewielki i nie wystąpi ryzyko oddziaływania transgranicznego.

Głównie negatywne oddziaływanie na środowisko będzie występować na etapie prowadzenia prac budowlanych. Będzie to oddziaływanie chwilowe, które ustąpi wraz z chwilą zakończenia robót.

Autor sporządzając niniejszą prognozę stosował metody porównawcze oraz analizy i oceny adekwatne do współczesnego stanu wiedzy.

05. Zestawienie tabel oraz rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Oddziaływanie zmiany wprowadzanej przez analizowany MPZP na cele ochrony PK.	37
---	----

Spis rysunków

Rysunek 1. Część graficzna analizowanego MPZP.	4
Rysunek 2. Położenie gminy miejskiej Szczyrk na tle powiatu bielskiego.	7
Rysunek 3. Położenie analizowanego MPZP na tle gminy Szczyrk.	7
Rysunek 4. Położenie arkusza Bielsko-Biała na tle jednostek fizycznogeograficznych.	8
Rysunek 5. Obszar analizowanych zmian (żółty okrąg) w korelacji z obostrzeniami zabudowy wynikającymi m.in. z powodu ruchów masowych ziemi.	9
Rysunek 6. Przebieg korytarzy ichtiologicznych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (czerwony okrąg).	20
Rysunek 7. Przebieg korytarzy ornitologicznych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (czerwony okrąg).	21
Rysunek 8. Przebieg korytarzy dla ssaków kopytnych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (czerwony okrąg).	22
Rysunek 9. Przebieg korytarzy dla ssaków drapieżnych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (żółty okrąg).	23
Rysunek 10. Przebieg korytarzy chiropterologicznych z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (czerwony okrąg).	23
Rysunek 11. Przebieg korytarzy spójności z przybliżonym oznaczeniem miasta Szczyrk (żółty okrąg).	24
Rysunek 12. Lokalizacja omawianej zmiany MPZP (czerwony okrąg) w korelacji z ponadregionalnym korytarzem migracji GKPd-14.	25
Rysunek 13. Najbliższe otoczenie analizowanego terenu.	26
Rysunek 14. Wycinek dotychczas obowiązującego MPZP przyjętego uchwałą nr XXXIX/226/2006 Rady Miejskiej w Szczyрку.	27
Rysunek 15. Zabudowa/wykorzystanie analizowanych działek wg danych Geoportalu.	28
Rysunek 16. Widok satelitarny na analizowany teren wg danych google.pl.	28
Rysunek 17. Planowany podział na teren leśny (zielony) oraz mieszkalny (brązowy) na tle zdjęć satelitarnych.	29
Rysunek 18. Sieć kanalizacyjna (kolor brązowy) w okolicy terenu objętego analizowanym MPZP (żółty kontur).	30
Rysunek 19. Załącznik nr 1 do analizowanego MPZP.	33
Rysunek 20. Najbliższe analizowanym działkom (czerwony okrąg) stanowiska płazów (kol. niebieski).	39
Rysunek 21. Najbliższe analizowanym działkom (żółty okrąg) stanowiska ptaków (kol. czerwony).	40
Rysunek 22. Najbliższe analizowanym działkom (czerwony okrąg) stanowiska ssaków (kol. brązowy).	40
Rysunek 23. Najbliższe analizowanym działkom (czerwony okrąg) siedliska o znaczeniu europejskim - stanowiska.	41